

B. Chamberlain salı günü
yüksek harp konseyi hak-
kında beyanatta bulunacak

AKŞAM

B. Welles bugün
raporunu B.
Roosevelte verecek

Sene 22 — No. 7700 — Fıatı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ 30 Mart 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Londra toplantısından sonra harp yeni bir safhaya giriyor Abloka karada da sıklaştırılacak

Bundan dolayı ihtilâtlar çıkarsa İngiltere ve Fransa
cephe almakta tereddüt etmiyecekler

Londra neşredilen son beyanname

Müttefiklerin cephelerde henüz ciddi muharebelere girişmediklerini gören, ve kendisi de taarruza geçemiyen Almanya harbi tereddide uğratmak yolunu tuttu. Bunun için de iki vasıtaya baş vuruyor. Bunlardan biri sulh taarruzu ve propagandası diğeri de bitaraflar üzerinde siyasi ve iktisadi tazyiktir.

Bitaraf devletlerden Almanyanın istediği şey, evvelâ, ablokanın tesirini azaltmak için kendisine, muhtaç olduğu ham maddeleri vermeleri, sonra da, sulhe taraftar görünerek İngiltere ile Fransıya hiç olmazsa manevi bir yalnızlık içinde bırakmaları, ve icabında Almanyaya karşı başka cephelerden yapılabilecek taarruzlara engel olmalarıdır. Almanya, son zamanlarda, bu sahada büyük bir faaliyet gösteriyor, hattâ bu gayretlerinde Roma ve Moskova'nın yardımlarını isteyip duruyor.

Sulh propagandası ve bunun resmi tezahürü olan sulh taarruzu ise, harbin hareketsizlik içinde sürüklenip gittiği bu sınırlı, zahmetli ve masraflı bekleme devrinde fikirleri bu şekilde bir harbin lüzumsuzluğuna inandırarak için birteviye yapılan ruhi telkinden ibarettir. Fransa cephesinde ön safa kadar sokulan yüksek sesli âletlerin fransız askerlerini sulhe davet etmesi bu manevranın en güçlüğ gösterisidir. Muhakkak olan bir nokta var: Almanya, Fransa ile İngiltereyi birbirinden ayırmak ümidini hâlâ bırakmış değildir.

İşte, müttefikler, bu türlü manevralara nihayet vermek, yeni parola mucibince «harbi daha fazla şiddet ve kudretle idare etmek» lüzumu karşısında yeni kararlar aldılar. Londrada toplanan altıncı Yüksek Harp Meclisi, bu bakımdan İngiliz - fransız iş birliğinin en katı safhaya girdiğine âlamettir.

İki müttefik devlet, ayrı ayrı, mütekezzar veya sulh müzakeresine girişmiyeceklerini resmen birlikte ilân etmek suretile ayrılık ihtimallerine dayanan propagandalara nihayet vermiş oluyorlar. Bundan başka, İngiltere ve Fransa, Avrupada, milletlerin hürriyetini, hakka riayeti ve sulhun devamını temin eden yeni bir nizam yerleşinceye kadar birlikte hareket edeceklerini teyid ederek «sulh taarruzu» politikasına en kesin cevabı vermiş bulunuyorlar. Roma ve Brenner mülakatlarından, Fransadaki hükümet değişmesinden sonra ve Amerika Reiscümhurunun Welles raporunu tetkik ettiği bir sırada, bu tebliğ, müttefiklerin harbe devam etmek azmi hakkında hiç bir şüphe ve tereddüt bırakmasa gerektir.

Londrada verilen kararlar, elbette bundan ibaret değildir. Paristen gelen haberlere göre İngiltere ve Fransa, Almanyanın bitaraflar üzerindeki siyasi ve iktisadi tazyikine sed çekmeye, ve bazı bitaraf devletlerin kendi iktisadi menfaatleri namına Almanyaya bol bol mal satarak ablokanın tesirini azaltmalarına artık müsaade etmemeye karar vermişlerdir.

Necmeddin Sadak

(Devamı 8 nci sahifede)

Fransız deniz erkânıharbiye reisi amiral Darlan ve general Gamelin Londrada yüksek harp meclisinin toplantısından çıkıyorlar

Londra 29 — İngiliz - Fransız yüksek harp meclisinin altıncı toplantısı, harbin iptidasındanberi yapılan toplantıların en mühimmi addedilmektedir. İki hükümet arasındaki tam birlik ve verilen kararlar harbin yeni bir safhaya girmesini temin edecektir. Tedkik edilen meselelerin başında

ablokanın şiddetlendirilmesi geliyor. ların sıkıntıya uğramaması için, ablokayı lüzumu kadar şiddetle tatbik etmiyorlardı. Almanya bundan istifade ediyordu. Şimdi yüksek meclis yalnız bir hedefi gözönünde tutmuştur: (Devamı 8 inci sahifede)

Yakın Şarktaki İngiliz sefirleri Londraya niçin davet edildiler?

Almanyanın Balkanlardaki faaliyeti
bu hususta başlıca amildir

Londra 29 — Yakın Şarktaki İngiliz sefirlerinin istigare için Londraya çağrılmaları, hararetili bir surette tefsir edilmektedir. Mezzebabs olan muntakanın, müttefiklerin şiddetli bir siyasi faaliyet göstermek ve belki de muayyen bazı şartlar altında süratle hareket etmek kararını vermeğe mecbur kalabilecekleri muntaka olduğu tebarüz ettirilmektedir. Bu davetin sebeplerinin şu şekilde hulâsa edilebileceği zannedilmektedir:

1 — İngiltere hükümeti, Balkan antantının hakiki kıymetini öğrenmek arzusundadır.

2 — İngiltere, icabı halinde bu grupun Balkan Yarımadasında statükoyu muhafaza için ne dereceye kadar harekete geçmeğe mütemayıl bulunduğunu anlamak istiyor.

3 — Balkan Yarımadasındaki devletler arasındaki münasebetlerin İngiltere ile Fransanın muhtemel bir teşebbüsüne engel olup olmayacağını ve engel olacak ise ne dereceye kadar olacağını tesbit etmek arzusundadır.

4 — Müttefiklerle Balkan memleketleri arasındaki ticari anlaşmaların tadili düşünülmektedir. En nihayet İtalyan - Macar konuşmalarının bu istigareye tamamiyle yabancı olmadığı tahmin edilmektedir.

Londra 29 (A.A.) — Balkan memleketlerindeki İngiliz mümessillerinin konferansı hakkında Londra gazeteleri ve bilhassa Times ile Daily Telegraph, bu konferansın Almanyaya tarafından Avrupanın bu muntakasında bu yakınlarda sarfedilmiş olan diplomatik ve iktisadi faaliyetin neticesi olduğuna ehemmiyetle işaret etmektedirler.

Reuter ajansının bir tebliği

Londra 29 (A.A.) — Reuterin diplomatik muharriri, İngilterenin Ankara büyük elçisi ve Sofya, Atina, Bükreş, Belgrad ve Budapeşte elçileriyle istigare

Dikkatler:

Ahret hazırlığı mı?

Alman sefiri von Papen İstanbul'dayken Rum patriğini ziyaret ederek elini öpmüş, Nazilerin ortodokslara karşı beslediği muhabbetten bahsedip patriğin sulha çalışması için ricada bulunmuş.

Almanya Hariciye Nazırı da Roma'da Papayı ziyaret ederek Almanyanın katolikler hakkındaki hümet ve rabitasını teyid eylemiş ve sulha yardımını rica etmişti.

Bütün dinlere ve din erbabına karşı her türlü zulüm ve şiddet göstermekle melûf bir rejimin birdenbire böyle din reislerine biat etmesi Almanyaya için hayırlı âlâmet olmasa gerek. Malûmdur ki en koyu imansızlar, ömürlerinin sonuna doğru imana gelmek ihtiyacını duyarlar. Acaba ahret hazırlığı mı?

Sovyet Rusya büyük devletler arasındaki harbe iştirak etmiyecektir

B. Molotof diyor ki:

“Sovyet Rusya muhasamatın tevessüüne muhaliftir. Besarabya ihtilâfını harple halletmek niyetinde değildir. Türkiyeye karşı taahhüdlerine de azimkârdır.”

Moskova İngiliz sefiri vazifesi başına gidiyor

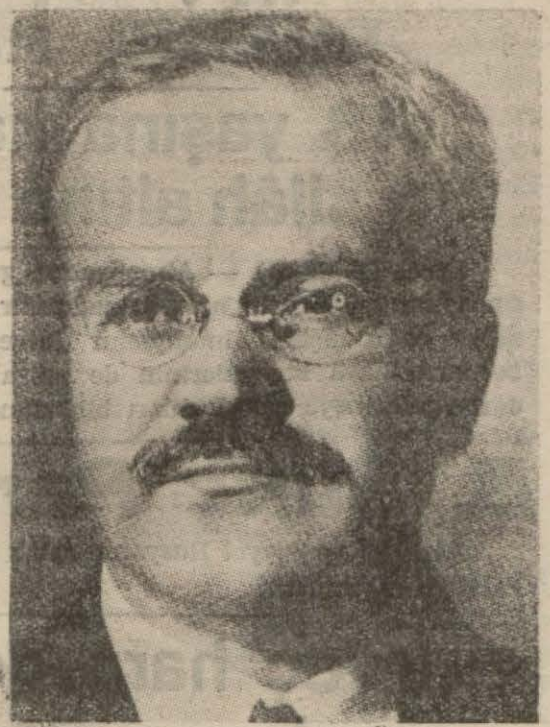
Moskova 29 — Yüksek Sovyet meclisinin umumî heyeti bu akşam Kremlin sarayında toplanmıştır. İçtimada B. Stalin de hazır bulunmuştur. B. Andreyev'in Finlandiyada ölen askerlerin hatırasını taziz eden beyanâtından sonra kürsüye gelen Başvekil ve hariciye komiseri B. Molotof, Sovyetler Birliğinin dış politikası hakkındaki raporunu okumuştur.

B. Molotof Sovyet Rusyanın bitaraf vaziyetini muhafazaya devam edeceğini söyledikten sonra müttefiklerle Almanya arasında açılan harbe temas etmiş ve demiştir ki:

«Emperyalist olan demokrasiler Almanyaya karşı bir harp açmışlardır. Fakat Sovyet Rusya yabancı devletlerin hiç birisine âlet olmak istemiyor. Sovyet Rusya kendi siyasetini takip edecektir.»

(Devamı 8 inci sahifede)

B. Molotof

Türkiye - Suriye muvafık mukaveleleri

Bugün Hariciye Vekâletinde
merasimle imzalanacak

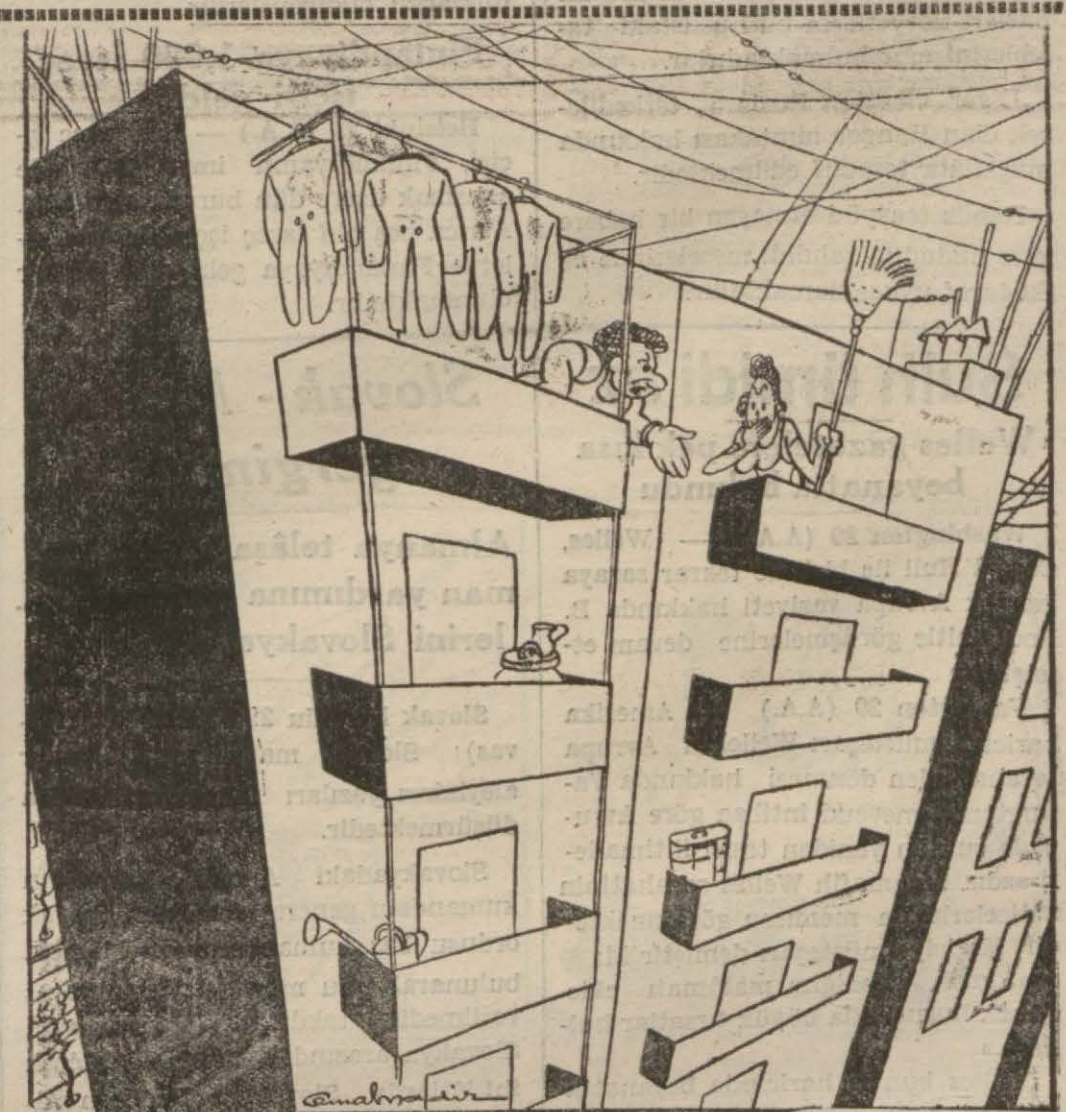
Ankara 29 (Telefonla) — Fransanın Suriye ve Lübnan Yüksek komiseri B. Gabriel Puaux maiyeti ile birlikte bugün saat 11.45 de tayyare ile şehrimize gelmiş tayyare meydanında Hariciye birinci daire umum müdürü Feridun Kemal Erkin, protokol umum müdürü Salâhaddin Arbel ve diğer bazı Hariciye erkânı ile Fransız büyük elçisi B. Masigil ve büyük elçilik erkânı tarafından karşılanmıştır.

B. Gabriel Puaux, bugün bazı resmî ziyaret ve temaslarda bulunmuştur. Yeni mukaveleler yarın Hariciye Vekâletinde merasimle imzalanacaktır.

Yeni bir demir madeni bulundu

Maden 35 kilometrelik bir
sahayı kaplıyor

Ankara 29 (Akşam) — Sakarya ağzında ve Karadeniz sahilinde yeni bir demir madeni bulunmuştur. Maden 35 kilometre imtidat eden bir sahayı kaplamaktadır ve hemen yerin sathında olduğundan ihracı pek kolaydır. Maden kükürtten âzadedir. Ceyheri, Divrikteki kadar zengin olmakla beraber yüzde kırk miktardır bulmaktadır.

— Tuhaf şey, sizin bayın ceketleri hep iki etekli..

— Az bile!.. Adamın sürü ile dalkavuşu var!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Türkiyede Kral Karol köyü inşa ediliyor

Rumen meclisi, köy inşası tahsisatını müttelifkan ve alkışlar arasında kabul etti

Bükreş 30 — Romanya Hariciye Nazırı B. Gafenko, Türkiyede zelzele müteakibinde kral Karol namına bir nümuneye köyün inşası tahsisatının tefriki için mebusan meclisine bir kanun lāyihası vermiş ve:

— Bu suretle Rumen milletinin cesur ve dürüst dostumuz Türkiyeye karşı tesanüd hislerini isbat etmiş olacağına demiştir.

Mebusan meclisi, B. Gafenkoyun bu sözlerini ve köyün inşasına aid tahsisatı alkışlar ile ve müttelifkan kabul etmiştir.

Alman donanmasında mühim hazırlıklar 48 yaşına kadar olanlar silâh altına çağırıldılar

Berne 29 (A.A.) — Almanyadan gelen malûmata göre Alman donanmasında mühim hazırlıklar yapılmaktadır. 48 yaşına kadar olan ihtiyatlar silâh altına çağırılmıştır. Almanyanın Norveç sularına gemiler göndereceği ve bunların hava kuvvetlerinin de müzaheretle İngiliz filosuna mahsûs bir darbe indirmeye çalışacakları bildirilmektedir.

B. Suriç Paristen ayrıldı

Paris 30 — Sovyet Rusyanın sabık sefiri B. Suriç, dün Semplon ekspresile Paristen ayrılmıştır.

İsveç harp gemileri İsveç vapurlarına refakat edecekler

Stockholm 30 — Bugünden itibaren İsveç harp gemileri, İsveç sahilleri beklerler.

Sovyetlerle Finler arasında ihtilâf çıktı

Moskovadaki görüşmelerin inkıtaa uğraması ihtimalinden bahsediliyor

Helsinki 29 (A.A.) — İyi haber alan mahfillere gelen malûmata göre Helsinki'de Moskova'da cereyan etmekte olan Sovyet - Fin müzakereleri müşkül bir safhaya girmiştir. Görüşmelerin yakında inkıtaa uğraması mümkündür. Müşkilât Sovyetlerin Finlandiyada bir ticarî mümessillik ihdas etmelerinden doğmuştur. Fin murahhasları Sovyetlerin bu husustaki taleplerini ağır bulmaktadırlar.

Diğer cihetten Ruslara terk edilecek olan Hangoe mıntakası hakkında müşkilât tesadüf edilmektedir.

Henüz teyyid etmeyen bir habere göre hududun tahdidî meselesinde de iki taraf uyuşmamaktadır.

Sulh ümidi az

Welles gazetelere pek kısa beyanatta bulundu

Washington 29 (A.A.) — Welles, Cordell Hull ile birlikte tekrar saraya gelerek Avrupa vaziyeti hakkında B. Rooseveltle görüşmelerine devam etmiştir.

Vashington 29 (A.A.) — Amerika hariciye müsteşarı Welles'in Avrupa seyahatinden dönüşü hakkında Vashingtonda mevcut intibaa göre Avrupa sulhün yeniden tesisi ihtimalleri azdır. Maamafih Welles seyahatının neticelerinden memnun görülmektedir. Hariciye müsteşarı demiştir ki: «Almak istediğim malûmatı elde etmek hususunda büyük fırsatlar buldum.»

Welles bunun haricinde beyanatta bulunmaktan katıyen imtina eylemiştir.

İsveç gönüllülerinden bir kısmı Finlandiyada kalıyor

Stockholm 29 (A.A.) — Mareşal Mannerheim, Finlandiyadaki İsveç gönüllüleri kıtaatını feshetmeğe karar vermiştir. Fakat birçok gönüllüler, memleketin imarı işine iştirak etmek için Finlandiyada kalmak arzusunda olduklarını bildirmişlerdir.

Finlandiyaya 1,000 İsveç işçisi geldi

Helsinki 29 (A.A.) — Bin İsveç işçisi, Finlandiyanın imarı işlerinde çalışmak üzere dün buraya gelmiştir. Ayrıca beş bin İsveç işçisinin bugünlerde Finlandiyaya gelmesine intizar olunmaktadır.

Slovak - Macar gerginliği

Almanya telâşa düştü. Alman yardımına güvenmemelerini Slovakya bildirdi

Slovak hududu 29 (A.A.) — (Havas): Slovak matbuatının Macar aleyhdarı yazıları Almanyayı telâşa düşürmektedir.

Slovakya'daki Alman kıtaatının kumandanı general von Lehr, Slovak ordusu baş kumandanına tebligatta bulunarak bu mücadeleye nihayet verilmediği takdirde Macaristanla Slovakya arasında zuhur edebilecek ihtilâtlarda Slovak ordusunun Almanyanın müzaheretine güvenemeyeceğini bildirmiştir.

Nafia Vekilli Bursada

Kemalpaşada seylâptan harab olan mıntakayı tedkik etti

Bursa 29 (A.A.) — Nafia Vekilimiz general Ali Fuad Cebesoy bugün saat 11 de M. Kemalpaşa hududunda valimîs B. Refik Koralan tarafından ve şehir dışında da bir çok memurlar ve kalabalık bir halk kütlesi tarafından karşılanmıştır.

Vekilimiz, Kemalpaşaya muvasalatını müteakip su işleri tesisi ve yeniden yapılacak inşaat hakkında alâkadarlardan tahat almış. Bilâhare seylâbın tahrib ettiği mıntakayı tedkik etmiştir. Bundan sonra Karacabey harasına gitmiştir. Haradan Uludağa gelen Nafia Vekili, burada da tedkikatını yapmış ve Uludağ köprüsü ile civarındaki su tesisi etrafında verilen tahat dinlemiştir.

Bursaya gelirken de Mıhraplı köprüyü ve Mıhraplı çayı islahatı işlerini gözden geçirmiştir.

Nafia Vekilimiz Atatürk stadyomu önünde tüm komutanı Mustafa Kemal Kökte, vali muavini, Parti ve Belediye reisleri, Belediye, ticaret odası mümessilleri, askerî ve jandarma müfrezeleri ve kalabalık halk kütlesi tarafından hararetle karşılanmış ve alkışlanmıştır.

Cebesoy istikbale gelenlerin ayrı ayrı elini sıkarak suretile iltifatta bulunmuş ve askerî tefiş etmiştir.

Vekil buradan vali ile birlikte otomobille doğrudan vilâyet makamına gitmiştir.

Hariciye umumî kâtibi Ankara'ya gitti

Hariciye umumî kâtibi B. Numan Menemencioğlu, dün akşamki ekspresle Ankara'ya gitmiştir. B. Menemencioğlu, dün öğleden sonra, vilâyete gelerek B. Latif Kırdan aramış, o esnada makamında bulunmayan Vaki yerine muavinlerden B. Hüdaî Karatabanı ziyaret etmiştir.

Akrobasi muallimi B. Dumas tayyaresinin kapaklanması neticesinde öldü

Ankara 29 (Telefonla) — Dün Eskişehirde müessif bir tayyare kazası olmuştur. Fransanın tanınmış akrobasi muallimlerinden Dumas, tayyaresinin yere inerken kapaklanması neticesinde ölmüştür. Birkaç senedenberi Eskişehir tayyare mektebinde akrobasi hocası havacılarımız arasında büyük bir teessür uyandırmıştır.

Kançılarlıklar

Ankara 29 (Telefonla) — Paris baş konsolosluğu kançılarları Melih Paris, merkezden İlhan Londra, Mustafa Belgrad büyük elçilikleri üçüncü kâtipliklerine, Namık Paris başkonsolosluğu, Mehmed Ali de Burgaz konsolosluğu kançılarlarına tayin olundular.

Türkiye Post gazetesini kapatıldı

Ankaradan gelen haberlere göre şehrimizde çıkmakta bulunan Türkiye Post gazetesini memleketin siyasi menfaatlerine aykırı neşriyatından dolayı kapatılmıştır.

Sahte mübadil bonoları mı?

Ziraat bankası müdürü bu hususta tahkikat yapıldığını beyan etti

Mübadil bonoları üzerinde mühim bir sahtekârlık meydana çıkarılmıştır. Ziraat bankası tarafından ödenmekte olan mübadil bonolarının üzerlerinde bulunan Maliye Vekilinin imzası taklid edilerek sahte bonolar tanzim olunmuş ve bu suretle şimdiye kadar Ziraat bankasından otuz bin lıraya yakın bir para alınmıştır.

Bonoların üzerinde şimdiki meclis reisi ve eski Maliye Vekili B. Mustafa Abdülhalik Rendani imzası bulunuyordu.

Ziraat bankası umum müdürü B. Nüsret bu sahtekârlık etrafında şunları söylemiştir: — Maliye Vekâleti mübadil bonolarından başlarının tahrib edildiğinden şüphelenmiştir. Bu mevzu tahkik edilmektedir. Hükümetin ve müddeumumiliğin yaptığı tahkikat neticelenmedikçe bu hususta kati bir şey söylenemez. Haber belki doğru, belki de yanlış.

Maliye Vekâleti, Ziraat bankasının bütün gubelerine emir vererek mübadil bonolarına mukabil yapılan tediyeatı durdurulmasını bildirmiştir. Bono hâmleri ellerindeki bonoları Maliye vekâleti tahsilât müdürlüğüne göndereceklerdir.

Sovyet Rusyada yeni bir petrol madeni

Moskova 29 (A.A.) — Karadenizde Kerse yarım adası sahilinde bulunan zengin petrol damarları yakında işletilecektir.

Almanya - Romanya İktisadî müzakereleri

Şimdiye kadar hiç bir netice elde edilemediği bildiriliyor

Bükreş 29 (A.A.) — Havas ajansından: Harici Ticaret Nazırı B. Christu, Alman iktisad ekşperi Dr. Clodius'un ilk nezaket ziyaretini kabul etmiştir. Bu son günlerdeki çalışmaları esnasında Rumen ve Alman iktisad heyetleri, fiatlar meselesini görüşmüşlerdir. Salâhiyettar mahafil, Alman murahhaslarının müzakeratta batı davranmakta ve görüşmelerin nihayet Almanyaya müsaid bir şekilde neticelenmesine baki olacak bir takım «teklifler» iletmişlerdir. İktifa etmekte olduklarını beyan etmektedir.

Müşahidler, altı aydanberi Romanyanın vaziyetinin son derece sağlamlaşmış olduğu müteakibinde serdetmektedir. Rumen heyetinin bulunduğu vaziyetten inhiraf etmemiş olduğu söylenmektedir. Şimdiye kadar Clodius'un ekşperleri tarafından iletmiş tekliflere istinaden hiçbir karar ittihaz edilememiştir. Bu ekşperler, şu tekliflerde bulunmuşlardır:

1 — Reichmarkın piyasasını yükseltmek ve 60 leyi bir marka mukabil olacak seviyeye çıkarmak,

2 — Wohitat muahedesini zirai sahada bilhassa yağlı nebatat zeriyaı sahasında harfiyyen tatbik etmek.

Alman hükûmeti, ihraç edilecek ayçiçeği zeriyaının Romanya tarafından tahdid edilmesine itiraz etmektedir. Alman hükûmeti, soya fasulyası için olduğu gibi ayçiçeği için de bir

nevi monopol elde etmek istemektedir. Bilhassa Almanyaya ayçiçeği ihracatını arttırmak için teşekkül etmiş olan Solagra adındaki yeni Alman - Rumen şirketi tahmin edilen neticeleri vermemiştir. Şu halde Almanların bütün gayretle Solagra şirketini Romanyanın her mıntakasından mübayaatta bulunabilecek bir hale getirmek için yağlı nebatat zeriyaındaki tahdidatı kaldırmaya matuf olacaktır.

Salâhiyettar mahafil, müzakeratın ne vakit hitama ereceğini tahmin edememektedirler. Çünkü Alman ekşperler adım başında mukavemet göstermektedirler ve ortaya atılan meseleler ve bilhassa şimdiye kadar temas edilmemiş olan petrol meselesi pek karışıktır.

Yugoslavyadan neler istiyecek

Belgrad 29 (A.A.) — Havas ajansından: Belgraddaki Alman ajanları, yakında Alman ve Yugoslav iktisad heyetleri arasında yapılacak olan müzakereler esnasında Alman heyetinin Alman markı piyasasının yeniden yükseltilmesini isteyeceğine dair ortaya bir şayia atmıştır.

Halihazırda Belgradda markın piyasası 14 dinar olduğundan Almanlar, bu piyasanın 17 dinardan ibaret olan Berlin piyasasına müsavî olmasını istemektedirler.

Bu şayanın gayesi, Yugoslav tacirlerini kendilerine daha yüksek kazanç ihtimalleri arz ederek Almanyaya ihracat yapmalarını teşvik etmektir.

Yabın Şarhtaki müttelik kuvvetler

İngiliz, Mısır ve Hind askerleri müşterek manevrası başladı

Kahire 29 (A.A.) — Yakın Şarhtaki müttelik kuvvetlerin talimleri ve tensikleri tâcil edilmektedir.

İngiliz, Mısır ve Hindli askerlerin müşterek manevralarına dün başlanmıştır. Bu manevralar bir hafta sürecektir. İlk defa olarak Emîr Abdullahın Arap ordusu da, Maverai Erdün hududunda tahşüt eden kuvvetlerle bu manevraya iştirak etmektedir. Manevralar bütün Maverai Erdüne şâmil olacaktır.

Sahradaki Bedeviler de şimdi disiplinli alaylar teşkil etmişlerdir. Bunlar da, ilk manevralarını İngiliz askerleriyle birlikte yapacaklardır. İngiliz subaylarına mahsus olmak üzere, Filistinde muvakkat bir erkânharp mektebi açılmıştır. Dersler tekemmül ettirilmiştir. Askerlik hizmetlerini Fransada yapmak üzere sevk edilecek Filistin yahudilerinin adedi artmaktadır.

Talim için Filistine gitide daha fazla miktarda İngiliz alayı gelmektedir. Memleketteki sükkün, iki senedenberi ilk defa olarak, hakiki talimler yapılmasına imkân vermektedir.

Polonyada yedi milyon insan aç

Amerika yardım için 15 milyon dolar kabul etti

Vashington 29 (A.A.) — Mebusan meclisi hariciye encümeni, merkezi Polonya halkına yardım edilmek üzere 15 milyon dolarlık tahsisatı kabul etmiştir. Merkezi Polonyada yeni mahsule kadar 7 milyon kişinin aç bulunduğu beyan edilmektedir.

Egede 939 tütün mahsulü tamamen satıldı

İzmir 29 (A.A.) — Gazetelerin yazdığına göre, Ege mıntakasının 939 yılı tütün mahsulü tamamen satılmış veya müstahsil elinden çıkmış bulunmaktadır. Müstahsil elinde hâlen bir milyon kilo kadar ihrakiyelik tütün vardır. Yeni yılın ekim hazırlıklarına başlanmıştır.

★ Sirkecede Beşir Kemal eczanesi karşısındaki köşenin istimlak edilerek kaldırılması kararlaştırılmıştır. Bu binalar hakkındaki istimlak kararı mal sahiplerine teblig edilmiştir. İstimlak muamelesi neticelendikten sonra binaların yıktırılmasına başlanacaktır.

İsveçte kar fırtınası

Bütün İskandinavada şimendifer seferleri durdu

Stockholm 29 (A.A.) — Müthiş kar fırtınaları, bütün İskandinavada şimendifer münakalatını bozmuştur. Buzlar, Almanyaya ile İsveç arasında münakalat icrasına mâni olmaktadır. Büyük Balt, henüz seyrisefaine müsaid hale gelmemiştir.

Garp cephesinde de iki Alman tayyaresi düşürüldü

Paris 29 (A.A.) — 29 Mart akşamı tebliği: Temas müfrezelerinin mevzii faaliyeti kaydedilmiştir. İki taraf hava kuvvetleri oldukça büyük faaliyet göstermişlerdir. İki motörlü bir Alman tayyaresi dafî topraklarımızın ateşi ile hatlarımıza düşürülmüştür. Bundan başka dün gündüz bir Alman keşif tayyaresi topraklarımızı düşürmüştür.

Fransız Reisicümhuru Başvekilin görüşü

Paris 29 (A.A.) — Reisicümhur bu sabah Başvekil Reynaud'yu, ve Başvekil, Hariciye Nezaretinde Dahiliye Nazırı Henri Roy ile Hava Nazırı Laurent'i kabul etmişlerdir.

Emniyet umum müdürlüğü kadrosunda tayinler

Ankara 29 (Telefonla) — Emniyet umum müdürlüğü basın ve yayın tektik mütehasşısı muavini B. Nazmi ikinci sınıf emniyet müdürlüğüne, üçüncü sınıf emniyet polis müfettişlerinden Haşim basın ve yayın tektik mütehasşısı muaviniğine, arşiv müdürü Hasan birinci, birinci umumî müfettişlik yazı işleri müdürü Hasan ikinci, yedinci şube müdürü Mitat üçüncü, altıncı şube müdürü İzzettin dördüncü, dokuzuncu şube müdürü Hüsnü altıncı, şube müdür muavinlerinden Said yedinci, dördüncü şube müdürü Tevfik dokuzuncu şube müdür-lüklerine ikinci şube müdürü Kenan da arşiv müdürlüğüne tayin edildiler.

Kız yatılı okullarındaki talebe temizlik işlerine iştirak edecekler

Ankara 29 (Telefonla) — Maarif Vekâleti kız yatılı okullarında talebenin yapabilecekleri temizlik işlerine iştirak etmelerini faydalı görmüş ve bunun teminini alâkadarlara bildirmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Fırlayan ev kiralari

Ev kiralari yükseliyor. Bilhassa Maçka, Nişantaşı taraflarında ve sayfiyelerde mal sahipleri % 10 la % 20 arasında bir zam istiyorlarmış. Bu haberi yazan gazetelerden bazıları: «Millî korunma kanununun 30 uncu maddesi kiralarda her türlü yükselişlere mani olacaktı.» diyor.

Bilemiyorum, kanunun bu ahvalde de tereffüle mani olması mevzuu bahis mi? Zira, şehrin diğer semtlerinde kiralarda alçalmalar kaydediliyormuş. «Tencerenin doğduğuna inanıp da üdügüne inanmamağa benzemesin!» mukaddimesi bir mal sahibi:

— Mallarımdan biri Küçükusta-fapaçada. Kirası ind. Öbürü de Maçkada. Çıktı. Devlet müdahale etmeseydi bunlar birbirini itfa edecekti. Niçin kârlı çıkacağım noktada beni vurmali da öteki cihette ses çıkarmamalı? - diyebilir; ve ilk nazarda iddiası hakkı görülür.

Aynı mal sahibi şöyle devam edebilir:

— Bilhassa ben, Maçkadaki binayı yeni satın aldım. Demir vesair malzemenin fiatı fırladı diye imar hareketi durduğu için, normalden fazla para verdim. Bu sebeble, sermayemin temettüünü almak için kirayı yükselteceğim.

(Kendi noktai nazarına göre gene haklı görünebilir.)

Diğer cihetten şöyle bir umumî mülahaza ortaya sürülebilir:

— Pek dağınık olan İstanbul şehri muayyen merkezlere doğru toplanıyor. Kiraların fırladığı yerler, bu kabül olanlardır. (Nüfusu seyrekleşen yerlerin ise, kiralari düşüyor.) İstanbul ancak bu tecemmü hareketini basarabildiği takdirde adam akıllı modernleşebilecek. Halbuki topluluğun tahakkuk edebildiği yerlerde kiralari böyle % 10 - % 20 fırlaması — ve kontrolsüz kalıp daha da fırlayabilmesi — tecemmü manî olacaktı.

(Bu da, emlak sahiplerinin aleyhine bir mütalâa olmakla beraber, şehircilik cihetinden haklı bir itiraz.)

Fakat daha haklı olan bir tane var. O da varidatı muayyen olan hemşerilerin — maas, haftalık sahipleri — bu vaziyet karşısında düştükleri müşkülattır. «Varidatı muayyen» diyorum ama, o da yanlış. Zira bu gibilerin gelirlerinden yeni ve zaruri vergilerle bir katıyat daha yapılacak. Diğer cihetten, şehrin on kuruş fırlaması başta olmak üzere, bütün zaruri ve yarı zaruri havayicte bir artma oldu. Maaslı ve gündelikli adam bunları da karşılayacak. Geri kalan parasile kira verecek! Çıksın bakalım işin içinden!

— O da gitsin efendim, ucuz yerlerde otursun.

— Yani işine ve mekteplere uzak yerlerde... Her sinemaya yahud alış verişe geldikçe nakliyat parası versin... Akar sulu modern binalara alışmışken, tahtakurusu dolu olan eski ahşap binalara irtica halinde kovulsun!... Mersi!... Böyle bir tavsiye yalnız şehrin toplanması ile tezaad teşkil etmiyor; maaslı ve aylıklı hemşerinin içtimai seviyesini de geriye tepiyor...

Buna karşılık, Ankarada muvaffak olan inşaat kooperatifi tipini İstanbul için tekrar tavsiye ederim. İlk fırsatta, bu, ruzaameye girmelidir. Maas ve gündelik sahibi hemşerileri bu modern teşkilât sayesinde — aydan aya kira vermek usullerile — mal

ŞEHİR HABERLERİ

Afroditten çıkan yeni bir dava

Gençlik mecmuasında çıkan karikatür münasebetile açılan davaya dün bakıldı

«Gençlik» isminde haftalık mecmuanın 29 şubat tarihli nüshasında neşredilen bir karikatürle müddelumumiyeye hakaret edildiği ileri sürülerek bu mecmua aleyhine müddelumumilik tarafından açılan davaya dün asilve dördüncü ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Mahkemede maznun olarak mecmuanın neşriyat müdürü yirmi yaşında B. İhsan Orhun bulunuyordu.

Müddelumumiliğin iddianamesinde karikatür izah edilecek bu karikatürde, bir tarafta bazı mebus, gazeteci ve edipler, diğer tarafta da resmi kışve ile müddelumum B. Hikmet Onat ve onun arkasında başı sarıklı, bel divitli, softa çübbelli bir hoca, ortada kitapçı B. Semih Lütfi bulunduğu, müddelumum B. Hikmet Onat'ın Afrodit heykelini parçalamış vaziyette gösterildiği ve bir ipin ucunu çekmekte olduğu anlatılıyor ve, bu tasvirle müddelumumunun, sanat eserlerini parçalayan ve arkasındaki irticaı temsil eden softa kıyafetli adamın yobaz zihniyetle hareket eden bir şekilde gösterildiği ileri sürülüyor, bunun da; ehliyukuf sıfatile tedkikat yapan Güzel sanatlar birliği reisi ressam B. Şevketin raporile sabit olduğu kaydedildikten sonra müddelumum B. Hikmet Onat'ı tahkir ve haklin husumetine maruz bırakmak suçundan dolayı maznunun, matbuat kanununun 27 nci ve ceza kanununun 273 ve 480 inci maddelerile cezalandırılması isteniliyordu.

Bundan sonra ehliyukuf B. Şevket Dağ'ın

raporu okundu. Raporda, karikatürün ifadesi etdiği mâna şöyle anlatılıyordu: «Müddelumum B. Hikmet Onat'ın mebus ve diğer ucundan tutan gazetecileri Afrodit meselesine çekiyor. Arkasındaki hoca kıllıklı adam da ipin ucundan tutarak müddelumumiyi hareket ettiriyor.»

Raporun okunmasını müteakip sorguya çekilen maznun B. İhsan Orhun şunları söyledi:

«Bu karikatürü, her zaman gazetemeze resim yapan bir arkadaş yapmıştır. Ben gazetenin müessisi ve neşriyat müdürü sıfatile karikatürü gördüm ve gazetede neşrettim. Karikatür, müddelumumiyi tahkir mahiyetinde değil, bilakis bu münakaşayı mümkün olduğu kadar küçük göstermek, iç ve dış düşmanlara karşı en küçük şüpheye mahal vermemek için yapılmıştır. Hakaret kasdı yoktur. Bu karikatürün hakiki mânasını anlayabilmek için buradaki şahısları tanımak ve Afrodit davasını takip etmiş olmak lazımdır. Müddelumumunun arkasında softa kıyafetle gösterilen adam İbrahim Hakkı Konyalıdır. Karikatürün bir tarafında bulunan Afroditin müstehcen olduğunu, karşı taraftakiler de müstehcen olmadıkları ileri sürmektedirler. Konyalı İbrahim Hakkı'nın, müddelumumiyi hareket ettirdiğini biz kastetmedik. İpin bir ucunda, gazeteci, mebus ve ediplerin önünde de mebus B. Falih Rifkay karikatürü görülmektedir. Eğer hareket ettirmek iddiası varid olmasaydı, bunların da, B. Falih Rifkay hareket ettirdikleri

mânası çıkardı. Halbuki için asıl mahiyetinde böyle bir şey yoktur. Çünkü mebus ve ediplerin, gazetecilerin hepsi Afrodit hakkında ayrı ayrı yazılar yazmışlardır. Biz, makam ve mevkilerine hürmet ettiğimiz için B. Hikmet Onatla B. Falih Rifkay önde gösterdik.

B. Hikmet Onat'ın Afrodit parçaları şekilde gösterilmesi de Afroditin müstehcen olduğu hakkındaki düşüncesini ifade etmek maksadile yapılmıştır. Bunda da cürüm ve kasd yoktur. Ehliyukuf olarak tedkikat yapan zat bunların farkında olmamıştır.»

Maznunun sabık mahkûmiyeti olup olmadığının sorulması ve kendisinin de yazılı olarak müdafaasını hazırlaması için muhakeme nisanının beşinci cuma gününe bırakılmıştır.

Cumhuriyet hakkında hüküm verilmesi 3 nisanı kaldı

Cumhuriyet gazetesinde intişar eden bazı vesikalar ve yazı ile kendisine hakaret edildiğini iddia ederek İbrahim Hakkı Konyalı tarafından bu gazete aleyhine açılan davaya dün asilve altıncı ceza mahkemesinde bakılmıştır.

Bu celsede mahkeme kararını tefhim edecektir. Fakat hakim B. Halli, davaların çokluğu dolayısıyla bu davaya aid evrakı tedkik edip kararını hazırlıyamadığından muhakeme nisanının üçüncü çarşamba gününe talik edilmiştir. O gün karar tefhim edilecektir.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Şehrimizde Kırkçeşme suları kesildikten sonra halkın su ihtiyacını karşılamak üzere muhtelif semtlerde terkos çeşmeleri tesis edilmiştir. Bu çeşmeler, alelade birez musluktan ibarettir. Müzeler idaresi, şehrimizdeki tarihî çeşmelerin metruk ve harap bir halde kalmasını arzu etmediğinden bunlara su verilmesi kararlaştırılmıştır. Bunun için bu tarihî çeşmelerin musluklarının, yalaklarının ve kitabelerinin tamiri ile bunlara su verilmesi için sular idaresine bir program hazırlanmıştır.

★ Darülacezenin kadrosunun ihtiyaca göre genişletilmesi kararlaştırılmıştır. Müessesenin nizamnamesine göre kimsesiz malûl müteakidler, tekaüd maaşlarını terkettiler takdirde müessesede barınmak hakları vardır. Son zamanlarda bir takım kimsesiz müteakidler daha Darülacezede ömürlerinin son günlerini geçirmek istediklerinden bunlara aid kısmi genişletilmiştir. Bundan başka memede çocuklara aid kısım da biraz daha büyütülmüştür.

★ Eyyüpte Otakçılar mezarlığında otlar arasında, yeni doğmuş bir çocu cesedi bulunmuştur. Adliye doktoru B. Enver Karan tarafından yapılan muayyenede ölüm şüpheli görüldüğünden cesed morga kaldırılmıştır. Cesedin kimler tarafından mezarlığa bırakıldığı ve çocuğun ne suretile öldüğü müddelumumilik tarafından tahkik ediliyor.

★ Amerikan bandıralı Eksplor vapurile limana madeni yağ, otomobil malzemesi, demir eşya, radyo ve aksamı, elektrik malzemesi, mücellid bez, kimyevi ecza, fotoğraf malzemesi, sinema filmi, röntgen filmi, laboratuvar levazımı, tenekeler, makine ve aksamı, pamuklu mensucat, kakao çekirdeği, bakır çubuk, boya gelmiştir.

★ İthalât limitet şirketlerinin birlikler haline iblağı için yapılan hazırlıklara devam edilmektedir. Öğrendiğimiz göre birliklerin müdürlerine umumî kâtip, İcra komitelerine idare heyeti denilmesine, ve yeni kâtipi umumilerinin de Vekâletçe inhasına karar verilmiştir.

★ Samatya'da oturan on iki yaşlarında Hakkı, İmrahor kilisesi önlerinde bir tramvayın arkasından ansızın çıkarak öbüs tarafa gitmek istemiş, bu sırada göfer Ferhadın idaresindeki kamyonun sadmesine uğrıyarak yaralanmıştır. Yaralı Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

★ Kasımpaşa'da Kulaksızda oturan on bir yaşlarında Ferruh ile arkadaşı on üç yaşlarında Nebi şakalaşırken Nebi, Ferruhu itmeli ve yaralanmasına sebep olmuştur.

İSTANBUL HAYATI

Sinemada çerez yiyenler

Hayanın birdenbire ısınmaması evvelâ, aldatıcı bir kış ilvesi gibi herkesi tereddüde düşürdü. Bu sene kışın vaziyeti pek acayip, sıcağına da, soğuğuna da itimad edilemez, diye bu ılık havalarm ardından gene haşın fırtınaların hücum etmesinden korkuyorduk. Fakat bir haftalık istikrar, bahara karşı itimadımızı kuvvetlendirdi.

Akşam üzerleri balkonda, taraçada, hiç değülse pencere önünde biraz temiz hava almak; pazar günleri buruk toprak kokulu kırlarda kelebeklerin telâş uçuşmalarını seyretmek, kapalı yerlere tercih ediliyor. Maamafih, birçok sinema meraklıları henüz bu eğlencelerini feda edemiyorlar. Yalnız bu mevsimde sinemaya gidış şekli değişiyor; meraklılar sinema gişesinden evvel birkaç satıcıya uğruyorlar, çam fıstığı, kavrulmuş fındık, kabak çekirdeği, hattâ elma, portakal torbacıkları ceplere yerleştiriliyor. Kır gezintisi için nevale hazırlar gibi, çeşid çeşid çerezler tamamladıktan sonra sıra bilete geliyor.

Geçen akşam küçük sinemalardan birinin kapısına yığılan kalabalık arasına karıştım. Etrafındakilerin bir çoğunun ellerinde, ceplerinde renkli kâğıd torbacıklar göze çarpıyordu. İçeriye girer girmez herkes soyunma telâşına düştü. Mantolar, pardösüler çıkarıldı.

Oyun başlar başlamaz etrafı bir çırtı sardı. Sağdan soldan ısıtık çırtırları devam ediyor, arasına gazoz, frigo satıcısı kanapeler arasında doluşırken yerdeki kabuklar ezildikçe pat pat kapsülleri patlar gibi cayırlar yükseliyor.

Filmin heyecanlı bir sahnesini seyre dalmıştık; birdenbire yüzüme sular serpiydi, gözlerim sızladı. Mendille bir hayli oğuşturmadan sonra gözümü açabildim. Fakat, Filmin o sahnesi de kapandı. O sırada yanımızda genç hayran ağzını şapırdatı şapırdatı yüzü ahşaplar, genç hayranın tıfakları ile portakalın kabuğunu yırtmağa uğraşırken fıskıran sular da benim hissemeye isabet etmiş.

Daha ötede kadın, erkek gençlerden mürekkep bir grup yanyana oturacak boş yer bulamamışlar, ayrı ayrı kanapelere dağılmışlar. Bir aralık arkadan biri yavaşça seslendi:

— Jak... Al şu elmayı.

Geriden Jaka fırlattığı elma, ortada oturan bir kadıncığın küllâh gibi şapkasının sivri tepesine çarptı. Bir hayli ağız münakaşası oldu.

Böyle umumî yerlerde oturmanın âdabını, erkânını biraz öğrensek ne iyi olur!..

Cemal Refik

Tıraş bıçağı ihtikârı

Bütün memleket dahilinde tıraş bıçağı ihtikârı yapıldığı hakkında alâkadarlara şikâyetler vaki olmaktadır. Şikâyetler, Dahiliye Vekâletine de aksetmiş, derhal tedkikat yaptırılmak için şehrimizdeki alâkadarlara emirler gelmiştir. Yapılan tahkikata göre memlekette asgari iki aylık tıraş bıçağı stoku bulunduğu meydana çıkarılmıştır. Diğer tıraş levazımında da ihtikâr yapıldığı haber verilmektedir. Mesela ihtikâr komisyonu el koymuştur. Diğer taraftan komisyon, bazı ihtikâr ihbarları üzerinde de tahkikat yaptırılmaktadır. Komisyonun, pazartesi günü içtimai maında bu gibi suçluları müddelumumiyeye vereceği anlaşılmaktadır. Jilet tahkikatına devam edilecektir.

Uskudar - Kadıköy tramvayları

Şirketi kurtarmak için bazı tedbirler alınacak

Dün sabah şehrimize geldiğini yazdığıma Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar, Ankarada bilhassa Uskudar tramvay şirketine aid işlerle meşgul olmuştur. Şirketin muamelâtını tedkik etmek üzere dahiliye müsteşarı B. Nazifin reisliği altında bir komisyon teşekkül etmiş, bu komisyona Vali B. Lütfi Kırdar ile Uskudar tramvay şirketi...

Uskudar tramvay şirketinin sermayesi yarım milyon lirası ekafın, bir milyon lirası da Belediyenin olmak üzere bir buçuk milyon liradır. Buna mukabil şirketin borcu yekûnu da bir buçuk milyon liradır. Sermayesi kadar borcu da olan bu müesseseye kâr da etmediğinden sermayesini itfa edememektedir. Bir buçuk milyon liralık borcun yedi yüz küsur bin lirası da Belediyenin kafaleti altındadır. Şirket, uzun zamanlanberi borcunu ödemediğinden son zamanlarda alacaklılar şirketi sıkıştırılmaktadır.

Dahiliye Vekâletinde toplanan komisyon şirketi bu vaziyetten kurtarmak üzere ıslahat tedbirleri almağı düşünmüştür. Bu tedbirlerin başında şirketi kurtarmak üzere yeniden para bulmak lâzım gelmektedir. Komisyon vaziyeti tedkik ettikten sonra lüzumlu görülen tedbirlere aid kararlar vermek üzere keyfiyeti yüksek makamlara arz etmiştir.

Amiral Mouren geldi

Memleketimizdeki pasif korunma tedbirlerini tedkik etmekte olan Fransız amirali Mouren dün akşam Trak vapurile İzmirden şehrimize gelmiştir. Amiral, emniyet müdür muavini B. Salâhaddin, seferberlik müdürü B. Ekrem tarafından karşılanmıştır. Amiral, şehrimizdeki pasif korunma tedbirlerini tedkik edecektir.

★ Sultanahmedde Çayırbaşı mahallesinde oturan on sekiz yaşlarında Adile isminde bir kız, daima kullandığı bir Hacı içmek üzere aldığı sırada yanlışlıkla kezaplı bir şişeyi eline geçirmiş ve bir mikdar içmiştir. Zabita tarafından Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Bay Amcaya göre!..

— Neşriyat dünyasında gene yenilikler var bay Amca....

... Danimarkada edebî eserleri kitap yerine...

... Gramofon plâklarile neşretmeğe başlamışlar...

... Amma ben bu usulün rağbet göreceğinden pek emin değilim!..

B. A. — Zannetmem, hele eserler fokstrot, rumba tempolarile bestelenirse kapışılır!..

Aylardanberi beklediğiniz ve senenin en muazzam ve müthiş filmi geldi

Bugün **TYRONE POWER**
IPEK
sinemasında **HENRİ FONDA NENCY KELLY**
gibi üç büyük yıldız tarafından harikulade bir surette yaratılan

SEVİMLİ HAYDUT

Büyük heyecanlar - Harikulade maceralar - Nefis bir Aşk ve Sergüzeşt şaheseri

Fransızca sözlü ve renkli

Filme ilave olarak Foks dünya haberleri ve Balkan kır koşusu

DİKKAT: Filmin uzunluğu dolayısıyla seanslar 12 - 2 - 4,15 - 6,30 ve 9 da

Gece temsilleri için yerlerinizi evvelden aldırınız.

AKIN OLUYOR

M İstanbulda görül-
I memiş bir fevka-
L lâdelik olarak
L 3 üncü HAFTA
I gösterilen

ŞEHVET kurbanı

nin
Son 4 günü kaldı
Ayrıca:
muazzam film
**MADAM
BATERFLAY**

Artık temdid
edilmeyecek

Yılmaz Ali

Meraklı ve Heyecanlı
Filmlerin En Güçlüsü
Göz Nu-Nu ve Son Tarık Kemal
PROJEKSİYON:
Hüsnü Kamil Film Stüdyosu

ŞEHİR TİYATROSU
İstiklal cad. Komedi kısmı
Gece saat 20.30 da

**YANLIŞLIKLAR
KOMEDYASI**

Bu akşam TURAN Tiyatrosunda YAVRUNUN GECESİ

Türkiye Ses Kraliçesi **HAMİYET YÜCESES**
ve arkadaşları **DÜMBÜLLÜ İSMAIL** ve Heyeti temsiliyesi birlikte
RAHMET EFENDİ Komedi 3 Perde
Sinemada: **SON BESTE**
KATE DE NAGY - GEORGES RIGARDO
Tafsilat el ilanlarında: Telefon: 22127

Bütün İstanbul halkının sabırsızlıkla beklediği büyük Fransız filmi

Taptığım Kadın

Baş Rollerde: En büyük Fransız artistleri
VICTOR FRANCEN - HARRY BAUR
ANNIE DUCAUX

Pek yakında SÜMER sinemasında

Şeref Programını teşkil edecektir.

Bugün SAKARYA Sinemasında

Büyük, Kuvvetli, Zengin ve Muhteşem bir film

ŞİMAL OTELI

Oynayanlar: **ANNA BELLA - LOUIS JOUVET - J. P. AUMONT**
ve ilâveten: **KLU - KLUX - KLAN**'nın bütün eserini fâşeden

MASKELİ VATAN HAINLERİ

Filmi. Baş Rollerde: **NOEL MADISON ve LILA LEE**

Beşiktaş **SUAD PARK** Sinemasında
Buffalobil Maceralar Kralı **HASRET**
Türkçe: **GARİ KUPER**
Seanslar: 1 - 2,30 - 7,30 - 9 da

Bugün MELEK sinemasında

Göçleri kamaştıran bir Lüks ve Zenginlik arasında muhteşem sahnelerle dolu nefis
BİR MÜSİKİ - ORJİNAL BİR MEVZU

MİKADO

Filme ilâve olarak: Amerikadan hususî olarak getirtilen en son renkli yaz
modaları ve **METRO JURNAL**
Bugün saat 12,45 ve 2,30 da tenzilatlı matinele

Her gün... Her hafta... ve her zaman

**LÂLEnin semasında nurları ebedi, şöh-
retler isonsuz olan yıldızlar doğuyor.**

MİLYONLAR BARI filmi

Güzel **MADLEN KAROL**'ün bayıltıcı gözleri, yakan tebessümleri ve
ne zevkine doymaz bir şaheser yaptı.
İçinden kaynayan bir volkan gibi şahlanan **FRED Mac MURREY**,
ona ne büyük bir kudret verdi.

MİLYONLAR BARI

Milyonların, kudretin, güzelliğin, ihtişamın toplandığı senenin en
müstecana filmidir. İlâve **MIKI ve PARAMUNT JURNAL**
Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilatlı matinele.

GUNGA-DİN (FEDAILER ALAYI)

Fransızca nüshası Türkçe nüshası
Sümer ve Taksim

sinemalarında cidden görülmemiş bir muvaffakiyetle devam ediyor.
Mevsimin zaferi olan bu şaheseri yaratırlar:
Gary Grant - Douglas Fairbanks - Victor Mac - Laglen
Bugün saat 12 ve 2 de tenzilatlı matinele

SAFİYE KONSERİ SON ŞARKILAR

3 nisan çarşamba
akşamı

Ayrıca: 10 kişilik Macar orkestrası
Beyazıtta

MARMARA

Sinemasının muhteşem salonlarında
biletler şimdiden sinema gişesinde
satılmaktadır.

TEŞEKKÜR

Ebedî ayrılığı ile gerek bizleri ve
bütün âilesi efradını ve meslekdaş-
larını derin teessüre gark eden eşim,
babamız:

**NURİ ABDURRAHMAN
MALTA'nın**

cenaze törenine gelmek, gelenk gön-
dermek ve şifahi, tahriri taziyetleriyle
sonsuz acılarımızı teselli etmek
suretile elemelerimize ortak olan ze-
vata ayrı ayrı teşekkürle acımız mâni
olduğundan minnet hislerimizin ihlâ-
ğına sayın gazetenizin tavassutunu
öğleriz.

Eşi: Hayret Nuri Malta, oğulları:
Abdurrahman, Yahya Ali, Asaf Malta.
Kızları: **Emine, Münevver Telci.**

Beyazıtta

MARMARA

sinemasının

Havası daimî filtre edilen muh-
teşem salonlarında bu haftanın
nefis programını seyrediniz.

**MARSEL ve ANDRE
ŞANTAL ve LUGE**
nin eşsiz san'at eseri

BIRAKILMIŞ KIZLAR

Ayrıca: meşhur polis
hafiyesi

ŞARLI ŞAN
nin
MAGERALARI

Meşhur Macar Viyolonisti

ALEX. VEGH

Simplon ekspresile salı sabahı şehri-
mize gelecek ve hemen Maestro **SEY-
FETTİN ASAL** idaresindeki İstanbul
Konservatuvarı orkestrasile provalara
başlayacaktır.

Bay **ALEX. VEGH** bu orkestranın iş-
tirakile eski bir eser olup ahiren Buda-
pestenin bir kütüphanesinde keşfedilen
ve İstanbulda işitilmemiş olan meşhur
DITTERSDORF'un eseri dinletecektir.

Açık teşekkür

Sevgili eşim ve annemiz Zekiye
Tarhanın ebedî ayrılığı dolayısıyla ce-
naze merasiminde bulunan, bizzat ve-
ya telgrafla büyük elemimizi payla-
şan akraba ve dostlarımıza ve İstan-
bul jandarına mıntaka komutanlığı-
na derin teşekkürlerimizi arzederiz.

Eşi: Şakir Tarhan, kızları: Belkıs
ve Feriha, damatları: N. Gündüz,
B. Aygün

Komedi Fransez'in resmi temsilleri

Muhterem halkımızdan tiyatro antresinde
müşkülâta maruz kalmamaları için biletle-
rinin üzerindeki temsil sırasını gösteren
büyük kırmızı numaralarını, aşağıda göste-
rildiği gibi hangi oyunlara ald ve hangi ta-
rihlere müsadif olduğuna dikkat etmelerini
kendilerinden rica ederiz.

Cuma 29 mart	No. 1
Cumartesi 30 mart matine poetik	No. 2
Cumartesi 30 mart suare	No. 3
Pazar 31 mart matine	No. 4
Pazar 31 mart suare	No.5
Matineler saat 16 da ve suareler saat 21 de başlar.	

Bugün SARAY sinemasında

2 güzel ve müthep filminden mürekkep fevkalade bir Program

EĞLENEN VİYANA...

GÜLEN VİYANA...

SEVEN VİYANA...

BİR GECELİK SEVGİLİ

Theo Lingen - Paul Horbiger

ve **HILDE KRUGER** tarafından yaratılan bu neşe
kalkına filmi görünüz. Seanslar: 2,15-3,55 ve 9,35 de
ilâveten: **Yeni FOKS JURNAL** en son harp ve dünya haberleri

Bugün saat 12,15 ve 2,15 de tenzilatlı matinele

Talebi umumî üzerine:

TARZAN

(Maymun adam) Türkçe sözlü

Johnny Weissmuler -

Maureen O'Sullivan

tarafından çevrilen ve gündüze kadar görülen en harikul-
ade maceralar Seanslar: 12,15-3,50 ve 7,30 da

SÖZÜN GELİŞİ

Kalem yürütmek ve kalem oynatmak

Pek eski devirlerde bir Çin imparatoru hesap öğrenme karar vermiş. Devrin riyaziye üstadını getirmişler. Üstad imparatora evvelâ cemi öğretmiş ve misal olarak 2+2 in 4 ettiğini söylemiş. Sonra ders ilerleyip zarba geldikleri sırada üstad, gene misal olarak, 2x2 nin 4 ettiğini söylediği zaman üstad bu 4lerden hangisinin daha büyük olduğunu sormuş. Üstad aralarında fark olmadığını cevapları verince imparator kendisine hesap öğretmeğe kalkan bu adamın pek cahil birşey olduğunu karar vererek kapı dışarı etmiş ve mütebaki ömrünü bu 4lerden hangisinin büyük olduğunu düşünmekle geçirmiş.

Yazarların daima zevkle okuduğum B. Felek geçenlerde neşelenmeğe dair yazdığı güzel bir yazının başında, benim de bu bahis etrafında kalem oynattığımı kaydediyordu. Kıymetli muharririn bilhassa bana yakıştığı bu «kalem oynatmak» tabiri pek hoşuma gitti. Fakat as sonra lisanımızda bir de «kalem yürütmek» tabiri olduğunu hatırladığımdan üç gündür bu iki tabir arasındaki farkı, eski Çin imparatoru gibi, derin derin düşünüyorum. Daha da düşüneneceğim. Şimdilik vardığım netice şudur:

Yazı iki türlü yazılır. Ya kalem yürütmek, yahud kalem oynatmak suretile. Kalem yürütmek, tatsız bir bahis üzerinde gene tatsız bazı şeyler karalamaktır. Kalem âdeti istemiyerek tilmiş, kâğıd doldurulmuştur. Çıkan yazı sadece bu itme ameliyesinin mahsulü olduğu için muharririne «bu bahis etrafında sen de kalem yürütmüşsün» denilmelidir. Fakat «kalem oynatmışsın» demek yanlış olur. Çünkü kalem oynatmak, kalemi neşelenmek ve dolayısıyla tatlı bir şeyler karalamaktır. Bana öyle geliyor ki güzel bir yazı muhakkak ki iyi oynatılmış bir kalemin mahsulüdür ve iyi muharrir kalemni beyaz kâğıd üzerinde en ahenkdar şekilde raksettirmenin sırrını bilen adamdır.

Vardığım bu neticeye göre bizim muharrirlerimizi de ikiye ayırmak kabildir: Kalem oynatanlar, kalem yürütenler. Kalem yürütenlere misal göstere miyeceğim. Çünkü henüz düşünüyorum. Fakat kalem oynatanlara bir misal göstermek lâzım gelirse korkusuzca B. Felek diyebilirim. Çünkü o, hakikaten kalemne raksettirir. Bana yaptığı ittifaka gelince, bunu üstadın «kalem oynatmak» tabiri üzerinde düşünmeye vakti bulamamasına atfediyorum.

Şevket Rado

Yedek subaylar ve askerî memurlar

Kanunun 3 ve 14 üncü maddelerinin tadiline dair lâyiha'nın birinci müzakeresi yapıldı

Ankara 29 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltayın başkanlığında toplanarak İstanbul limanı işletme idaresinin 935 yılı hesabı katibine ait kanun lâyihası ile Evkar umum müdürlüğü 939 mali yılı bütçesine 14000 lira münzam tahsisat verilmesi hakkındaki kanun lâyihasını tasvip etmiştir. Meclis yine bugünkü toplantısında yedek subay ve askerî memurlar hakkındaki kanunun 3 ve 14 üncü maddelerinin tadiline ait kanun lâyihasının birinci müzakeresini yapmıştır. Kanun lâyihasının 3 ve 14 üncü maddelere eklenmesi istenen fıkralarla «Yedek subay mektebini muvaffakiyetle bitirdikten sonra 6 ay berayî hizmet kıta ve müesseselere yerilenlerin bu hizmet müddetleriyle, hâzerde, manevra ve tatbikat, atış ve konferanslar gibi tedris ve talim maksadıyla davet edilen yedek subayların talim müddetlerinin lüzumu kadar uzatılması hususunda Vekiller Heyetine mezuniyetsiz verilmesi istenilmekte idi.

Lâyiha'nın müzakeresine geçilmesinden önce söz alan Fuad Sirmen (Rize) mevzuubahis hükümlerin ilâvesindeki lüzum ve zarureti kabul etmekle beraber,

ne gibi ahvalde bu müddetin uzatılacağı tasrih edilmemiş bulunduğunu ileri sürerek hükümet esbabı mucibesinde de kaydedilen bu temdidin «fevkalâde hallerde» ilâve edilmesini istemiş ve fakarlara bu kayıtların ilâvesini gözeton bir takdir vermiştir.

Millî Müdafaa encümeni mazbatâ muharriri Şükrü Koçak, mevzuubahis fıkralarla günden güne artan ordu tehzatının fevkalâde tenevvülü ve tekâmülü karşısında bunları öğretebilmek için olduğu kadar talim ve terbiye hususunda da zikredilen subayların silâh altında kalacakları müddetin Vekiller Heyetine uzatılması salâhiyeti istenilmekte olduğunu bildirmiş ve Fuad Sirmen tarafından ilâvesi istenilen bende lüzum görmediğini, hükümetin esasen bu temdidî icap ettirecek fevkalâde haller görmedikçe böyle bir karara gitmiyeceğini bildirmiştir.

Bu mevzu üzerinde söz alan muhtelif hatiplerden sonra Fuad Sirmen'in takrirî kabul edilerek «fevkalâde hallerde» kaydı ilâve olunmak suretiyle bu fıkralar tasvip olmuştur.

Meclis pazartesi günü toplanacaktır.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Ölümünün yıldönümü münasebetile M. RAUF

Oihanda gene kıyamet kopmuştu. Girdiğimiz dört yıllık uzun bir harbin tesirle İstanbul'da tifüs salgını hüküm sürüyordu.

1919 yılının martında talihlis kurbanların ilahine M. Rauf'un da katıldığını haber alarak yitirdiğimiz şizdi. Bu ay kıymetli edibin ölümünün yıldönümüne rasıadı. Ben bu acı günü hatırlarken kendi kendime soruyordum:

— Dostlarından, talebesinden daha kaç kişi onu düşünür?

M. Rauf'un üfütyle hakkında yazılan yazı. Saire Nigar hanım da bir mezarıyette bunlar arasında girdi. Fakat kısa bir zaman sonra şairinin de tıfıs kurbanlarının içine karıştığını gördük.

İşte bu ay M. Rauf ve Nigâr'ın ölümünün birleşen yıldönümüdür.

M. Rauf, namus ve şerefli, birçok harp-lerde hizmetleriyle tanınmış erkânıharp fevriklerinden Atif paşanın oğludur. İstanbul'da doğdu. Mülkiye mektebinden çıktı ve Salt Halim paşanın zamanında sadaret şifre kalemi müdürü iken öldü. (Mehur adamlar ansiklopedisi'nin 1317 nci sayfasında şu satırları okuyoruz: «1908 inkılabından sonra edebî yazıları, piyesleri ve tercemeleriyet tanınmış ve genç ölmüş edip ve şairlerimizdendir.

M. Rauf gençliğinde kirek çekmeyi, bisiklete binmeyi, resim ve heykel yapmayı çok severdi. Kemani iyi çaldığı gibi piyano, flüt gibi diğer çalgılarda da kat'iyen acemilik göstermezdi. Bütün kırlar, Göksu deresi, mehtap, tulû, grub fazla bağlandığı şeylerdi.

Arabi, farisi, fransızca, ingilizce, almanca'yı çok iyi bilirdi.

(Ansiklopedide 9 lisan bildiği kayıtlıdır.) Mehur adamlar ansiklopedisinden M. Rauf hakkındaki yazıları okumağa devam edelim: «1908 inkılabından sonra edebiyatımızda tanınmış birçok mecmualarda ve bilhassa sermuharirliğini yaptığı (Resimli kitap) (1) adlı aylık mecmuada makaleler, şiirler ve piyesler neşretmiştir. Darülfünun Garp Edebiyatı muallimliğinde de bulunmuştu. Piyas yazmakla da uğraşmıştı. (Pervane), (Nikâhta keramet), (Ateş ile barut arasında) isimli piyesleri ve Raif Necdetle yazdıkları (Tiraj) adlı piyesi başlıktır. Bunlardan başka Yunus kadim tarihi edebiyatı, İtalyan tarihi edebiyatı, İngilizceden terceme ettiği (Musavver tarihî isâm) adlı eserleri de neşrolunmuştur.»

M. Rauf, ikinci megrutiyyet saralında Bebek bahçesinde hanımlara mahsus bir gazete çıkarmak için tertip ettiğimiz ve kadim larmızın toplanmış bir müsamereye istikrar etmişti. Feminizme dair çıkardığım (Müsavatı tamme) isimli kitabunda da bir mektubu vardır. Burada (Müsavat)ın bir hayal olduğunu bahseder.

Bugün M. Rauf'un arkadaşlarından, talebesinden birçoğu Büyük Millet Meclisinde veya başka mühim vazifelerdedir. Kendisi hayatta olsaydı en büyük ve şerefli vazifeleri üzerine alarak o da millî ödeve ortak olacaktı.

M. Rauf'un da acaba Asri mezarlığa götürülmesi mümkün değil midir? Ve böyle yapılmak bir kadriyâşlık olmaz mı?

Balkesir lisesi edebiyat muallimi Halil Hâmit Altay

(1) Değerli yazılarla çok nefis basılmış ve Avrupada sergide mükâfat kazanmıştır.

940 BÜTÇESİ

Bütçede maaş ve ücretler faslı her sene kabarıyor

939 bütçesinde maaş fasılları yekûnu 99,598,300 lira idi, 940 ta 109,712,944 lirayı bulmuştur

Ankara 29 (Akşam) — Yeni yıl bütçesindeki açığın bir kısmını karşılamak üzere sivil devlet dairelerinin maaş ve tahsisatlarından yapılan yüzde on tasarrufları, bu dairelere aid masraf bütçelerinin hangi fasıl ve maddelerden yapıldığı tedkik olunurken, şu nokta bilhassa göze çarpıyor:

Birkaç müstesna, hemen bütün sivil devlet dairelerinin maaş ve ücret fasıllarından yapılan tasarruflar, aynı fasıllara, yeni barem ve teşkilât kanunları tatbikatının zarurî bir neticesi olarak, icra edilen zamlardan noksandır. O derece ki bir kısım daireler, bu fasıllara yapılan ilâveleri karşılayabilmek için, esas kadrolarına dahil bulunan bir kısım memuriyetleri mevkuft tuttuktan maada, ana vazifeleri arasında bulunan bir kısım işlere ayrılan tahsisattan da fedakâr

lık yapmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Bütçe encümeninin üzerinde ehemmiyetle duracağı tahmin edilen ve ciddi dikkate şayan olan bu noktayı rakamlarla ifade ve tesbit etmeden önce; 1939 ve 1940 bütçelerinde sivil devlet dairelerinin maaş ve ücretleri için ayrılan tahsisat ile bu tahsisatın artış ve azalışına kaydedilecek, devlet bütçesinin bu bakımdan takib eylediği istikametini tabirüne de vesile olacaktır.

1939 bütçe kanunu ve 1940 bütçe kanun projesine göre sivil devlet dairelerinin merkez ve taşra memurlar maaş ve ücretleri, tekdâif ikramiyesi, daimî müstahdemler ücreti ve muvakkat tazminatı ihtiva eden fasılları ve bu fasıllar arasındaki farklara ait rakamlar aşağıda gösterilmiştir.

	1939	1940	Fark
Başvekelet	117310	120990	3680 +
Devlet şurası	332914	309872	23042 -
İstatistik umum müdürlüğü	180100	187436	7336 +
Devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü	359620	375490	15870 +
Diyanet işleri reisliği	592030	637108	45078 +
Maliye Vekâleti	7885146	8768289	883143 +
Dahiliye Vekâleti	1619220	1646522	27302 +
Emniyet işleri umum müdürlüğü	5963790	6198160	234370 +
Matbuat umum müdürlüğü	51600	80664	29064 +
Jandarma umum kumandanlığı	3427317	4187277	659960 +
Hariciye Vekâleti	2264240	2414118	149878 +
Sihhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti	3327656	4723769	1396113 +
Adliye Vekâleti	7719097	7615090	104007 -
Tapu ve kadastro umum müdürlüğü	1446657	1476732	30075 +
Maarif Vekâleti	8283788	9016793	733005 +
Maarif Vekâleti İstanbul üniversitesi	1296112	1406473	110361 +
Ankara dil, tarih, coğrafya fakültesi	36200	257738	221738 +
İktisad Vekâleti	852112	879900	27788 +
Münakalat Vekâleti	730580	698646	31816 -
Ticaret Vekâleti	1147400	1197640	50200 +
Ziraat Vekâleti	2684970	2799672	115302 +
Yekûn	52476493	57011039	

Görüldüğü ki, Devlet şurası, Adliye, Nafia ve Münakale Vekâletlerinden maada, diğer bütün sivil devlet dairelerinin maaş ve ücret fasılları yüzde on tasarruf prensibine riayet edildiği halde yine artmakta devam etmiştir.

Devlet bütçesine dahil askeri ve sivil dairelerin 940 mali yılı masrafları karşılığı olmak üzere tesbit edilen 262 milyon 312 bin 140 liranın ne miktarının memur ve müstahdemler maaş, ücret, tekdâifiye, ikramiyesi ve tazminatına tahsis olunduğuna gelince; bunu anlayabilmek için yukarıdaki yekûnlara; askeri dairelerin bütçelerinde bu hususlar için ayrılan tahsisat ile, askeri ve millî müte-kait eytam ve eramile tahsis edilen me-baliği de ilâve etmek icab eder. Bu ka-ba uyarak yeni bütçenin maaş ve ücretler fasılları yekûnuna bu fasıllar yekûn-larına ilâve edelim:

57,011,039	Sivil daireler maaş ve ücretleri
33,597,692	Askerî daireler maaş ve ücretleri
19,104,213	Zat maaşları ve tahsisatlar

109,712,944

1939 mali yılı bütçesinde bu fasılların yekûnu 99 milyon 598 bin üç yüz idi. Bu yekûn yukarıdaki yekûndan tenzil edince; 1940 mali yılında maaş ücret ve tahsisat yekûnunun on milyon liradan fazla artmış olduğu neticesine varılır. Bu vaziyet geçen sene bütçe müzakere edilirken bu mevzu üzerinde durarak bütçenin maaş ve ücret fasıllarında artış şiddetle tenkid eden ve bu gidişle bir gün gelip maaş ve ücretlerin bütün bütçeyi bel'edeceğini kaydeden bazı mebusları biraz da haklı göstermektedir. Bu noktayı tebarüz ettirdikten

sonra sivil devlet daireleri masraf bütçelerinde yapılan tasarruflara geçebiliriz.

Bazı sivil devlet dairelerine aid masraf bütçelerinin esbabı mucibe mazbatalarında da işaret edildiği gibi; yüzde on tasarruf esasile barem ve teşkilât kanunlarına intibak mecburiyetinden doğan artışları telif edebilmek hayli zor olmuştur. Hatta ekseri daireler bu zorluk karşısında, yukarıda işaret eylediğimiz ve hile esas vazifelerine taallük eden iş için ayrılan tahsisattan fedakârlik yap-mağa mecbur kalmışlardır. Bu hususta bir fikir verebilmek için geliş güzel bir kaç dairenin masraf bütçelerini tedkik edelim; meselâ matbuat umum müdür-lüğü bütçesini ele alalım. Bu umum mü-dürlüğün yeni yıl bütçesinin maaş ve ü-crretler faslı bu seneki bütçesinden 27 bin 302 lira fazla; 80 bin 664 liradır. Maaş ve ücretlere bu seneki bütçesinin yarısından fazla bir zam yapmak mecbu-riyeti kanuniyesi karşısında kalan bu umum müdürlük yüzde on tasarruf esasını tahakkuk ettirmek için ana vazifele-rini teşkil eden neşriyat, propaganda, telif, tercüme ve emsal gibi işlere tahsis ettiği parayı; 115 bin 950 liradan 68 bin 490 liraya indirmek zıırasında kalmış-tır. Asıl dikkate şayan olan tarafı, ellî bin liraya yakın olan bu tasarrufun otuz iki bin lirasının ücret ve maaşlara git-mesi ve umum müdürlüğün 169 bin 200 lira olarak bağlanan yeni yıl bütçesinden bu seneki bütçesine nazaran temin edi-len tasarrufun yalnız 18 bin 800 liraya inhisar etmiş olmasıdır.

Sihhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti-nin yeni yıl bütçesi de aşağı yukarı aynı manzarayı arzlemektedir. Fihbakika bu 576 lirahık bir tasarruf temin edilmiştir. Aneak barem ve teşkilât kanunları icabâtından olarak maaş ve ücret fasıl-larına yapılan 1 milyon 396 bin küsur li-ralık zamını da karşılayabilmek için, memleketin umumi sihhahını korumak bakımından esasen gayri kâfi olan mü-cadele tahsisatından mühim miktarda tenkisat yapmak lâzım gelmiştir. Aşağı-daki rakamlar bu fasıllardan yapılan tenzilatı göstermektedir. Sari ve salgın hastalıklar mücadelesine masraflardan 42 bin, trahom mücadelesinden 192 bin, cü-zam mücadelesinden 4 bin, verem mü-cadele masraflarından 46 bin, sıtma mücadelesine masraflarından 856 bin 920 lirası

Maaş ve ücretler yekûnundaki teza-yüdi karşılamak için muhtelif fasıllardan yapılan bu ve diğer tasarruflardan ma-a da bir çok memuriyetleri de mevkuft tutmak lâzım geldiği nazarı dikkate alı-nırsa, yeni barem ve teşkilât kanunları-nın devlet bütçesinde büyük bir delik açtığını kabul etmek lâzım gelir.

Bunlara bakarak yeni bütçenin bütçe encümeninde ve Meclisi umumî hey-e-tinde hararetili müzakere ve münaka-salara yol açacağına hükmedebiliriz.

Ömer Kösteren

Sıcaklık 26 derece Mevsimsiz yaz devam ediyor

Mevsimsiz sıcaklar devam ediyor. Üç gün evvel termometre 23 derece idi. Evvelki gün 24, dün de 26 derece çıkmıştı. Patolar ortadan kalkmıştı. Pardesüsüz, hattâ ye-leksiz gezenler pek çoktur.

Hava dün de lodostu. Sabahleyin lodos epeyce şiddetli iken öğleden sonra hafifle-miştir.

Dün sabah fırtına esnasında, Kışkulesi açıklarında bir balıkçı kayığı devrilmiş, içinde bulunanlardan Salih oğlu Ali ile Mehmed oğlu Said denize dökmüşlerdir. Kazazedeler, limana aid Altay motörle kurtarılmışlardır.

Profesör Besim Ömerin büstü

Merhum profesör Besim Ömer Akalının Belediyeye bir büstünün yaptırılacağını yazmıştı. Bu büst için Belediye reisliği tarafından şehir meclisinden tahsisat istenmektedir. Büstün daha ziyade Haseki hastanesinin doğum pavilyonu yanına dikil-mesi düşünülmektedir. Merhumun ve-fatından sonra mulâjı yapılmadığından büst, profesörün son resmine göre yapıla-caktır. Düşünülen şekle göre büstün kat-decinde gürbüz bir çocukla bir kadın bu-lunacak ve bu suretile profesörün çocuk ve nüfus siyasetimize verdiği ehemmiyet som-bolik bir şekilde gösterilecektir.

Ekşili köfteden zehirlendiler

Dün dokuz kişi hastaneye kaldırıldı

Dün Yedikulede; şimendifer fabrikası işçilerinden dokuz kişinin zehirlenmesiyle neticelenen bir hadise olmuştur. Fabrika, işçilerinden dokuz genç; öğle paydosunda çıkmışlar ve bir ahçı dükkânına girerek o gün pişirilmiş olan ekşili köfteden yemişlerdir. Yemeklerini m'akib, fabrikaya dönen işçiler, aradan bir saat geçince birdenbire sancılanmağa başlamışlardır. Bu dokuz işçinin birden iltisapları içi-ye kıvrandıktan haberdar olan fabrika id-a-resi derhal zabıtaya mahûmat vermiş, ya-pılan ilk tahkikatta, bunların yedikleri köfteden zehirlendikleri anlaşıldığından derhal bir cankurtaran otomobili çağırı-larak Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış-lardır.

Polis; bu zehirlenmeye sebep olan ahçı-nın mütebaki yemeklerle kaplarını muha-faza altına almış ve tahliil için kimyahaneye göndermiştir. Tahkikat neticesi zehir-lenme sebeplerini meydana çıkaracaktır.

Erzincanda çiğçiye 1200 öküz dağıtıldı

Erzincan 29 (A.A.) — Hareketiara felâketine maruz kalmış olan Erzincan çiğci ve köylülerine tevzi edilmek üzere hükümetimizce gönderilen 1200 öküz dağıtılmış ve halk çift sürmeğe ve tohum ekmeğe başlamıştır.

Otobüsler

Mukavele esasları Nafia Vekâletine bildirildi

Bir İngiliz firması, satın alacak oto-büslerden beheri için 2230 İngiliz lirası teklif etmiştir. Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar, fiatın tenzili için firma ne-dinde teşebbüste bulunmak üzere İngiliz baş konsolosunun tavassutunu rica etmiştir. Konsolosun yaptığı teğebbüs üzerine fab-rika, beher otobüste 230 lira tenzilat yap-ma ve otobüslerin her birini 2000 liraya vereceğini bildirmiştir.

Son günlerde İngiliz lirasının muvakkat kuru 480 kuruşa düştüğüdür. Hükümetimiz-le İngiliz hükûmeti arasında yapılan bir anlaşma neticesinde de takas primi yüz-de yetmişten yüzde elli altıya indirildiğin-den takas usulü ile alınacak otobüslerin fiatı, bir İngiliz 480 kuruştan hesap edil-mek ve yüzde elli altı zam yapılmak sure-tile tesbit edilecektir ki bir taraftan İngi-liz lirasının düşmesi, diğer taraftan primi mikdarının azalması otobüslerin daha ucuzla malolmasını temin edecektir.

2000 İngiliz lirası teklif eden firma, di-ğer rakiplerinden daha müsaid vaziyette bulunduğundan satın alınacak 35 parça otobüsün mukavele esasları Nafia Vekâle-tine verilmiştir. Vekâlet tasdik eder etmez mukavele imza edilecek ve altı ay içinde otobüsler teslim edilecektir.

Tekirdağda kuzu ihracatı

Tekirdağ (Akşam) — Bu mevsnide Tekirdağ'dan İstanbul şimdiye kadar va-pur ve motorlerle otuz beş bin kuzu ihraç edilmiştir.

Comédie Française artistleri ilk temsillerini verdiler

Artistler dün sabah trenden inerken kalabalık bir halk kütlesi tarafından tezahüratla karşılandılar

Dün gelen artistlerden bir kaçı: Marie Bel, Jeanne Sully, Germain Rue

Balkanlarda ve diğer bazı Yakın Şark şehirlerinde turneye çıkan Comédie Française artistleri dün sabah 11,10 da ekspres ile şehrimize gelmişlerdir. Sempion ekspresi her sabah 7,20 de geldiği için, Şehir tiyatrosu artistleri, Türk ve ecnebi gazeteciler ile kalabalık bir halk kütlesi, daha erken saatlerden itibaren Sirkeci istasyonunu doldurmağa başlamıştı. Trenin üç saatlik bir rötarla 10,45 de geleceği anlaşıncı meraklılar kafilesi, gardan çıkarak civardaki kahvehanelerde beklemeye başladılar. Böylelikle, Sirkeci istasyonu civarı, gittikçe artan bir meraklı kalabalığı zabıta, her hangi bir intizamsızlığa meydan verilmemek maksadıyla istasyon içinde ve dışında inzibati tedbirler almak mecburiyetinde kalmıştı. Buna rağmen halk, istasyona almakta devam etti ve trenin tekrar bir saatlik rötla yapacağı anlaşıncı sabırsızlanmağa başladı. Bu sefer, karışılmağa gelenler arasında Belediye namına turizm şubesi müdürü bay Semuhi, Şehir tiyatrosu namına başta bay Behzad olmak üzere bir artistler grubu, İstanbul Fransız baş konsolosu B. Binet, eski askerî ataşe General Sarro, Reuter ajansı mümessili B. Kanoti ve Fransız kolonisi göze çarpıyordu.

Tren tam on biri on geçe, istasyona girince, kalabalık arasında bir kaynaşma oldu. Artistlerin ilk vagonlarında olduğunu tahmin eden meraklılar, derhal vagon kapılarına hücum etti. Zabıta memurları, trenden çıkacak artistlere yol açmak için harekete geçmek mecburiyetinde kaldılar ve gelenlere güçlükle yol açıldı. Trenden ilk inen artistlerden bayan Germain Rue olmuştur. Bayan Germain Rue 1933 denberi Comédie Française'nin en parlak yıldızlarından. Belediye turizm müdürü kendisine kırmızı lâlelerden mürekkep güzel bir buket verdi. Genç kadın, hararetle teşekkür etti.

Müteakiben diğer artistler de indiler ve birer birer Fransız konsolosuna takdim edildiler.

Yalnız, inen artistler arasında, sinema meraklılarınca tanınan ve aranan Marie Bel yoktu. Genç kadın, arkadaşlarını nasıl bir meraklı kütlesi tarafından kuşatıldığını görünce, arka vagonlara geçmiş, oradan da yanında bir kadın arkadaşı olduğu halde perona inmişti. Telaşlı adımlarla yürüyerek kalabalık arasından uzaklaşmağa çalışırken tanındı. Artık istasyondaki kalabalığın merkez sıklığını o teşkil etmeğe başlamıştı. Döşerini saran hayranları arasında ve zabitanın delâletle güçlükle yürüyerek bir taksiye bindi, doğrudan Park otele gitti. Diğer artist-

Artistler istasyondan çıkarken ve Ünyon Fransezdeki çayda Vali ile görüşüyorlar

ler de, ayrı ayrı taksilerle Park otele hareket ettiler.

Marie Belin gazetecilere beyanâtı

Gazeteciler, misafir artistlerle ancak otomobillerinde görüşebilmişlerdir. Marie Bel, ezclümle demiştir ki:

«— Menileketinize ilk defa 1929 senesinde gelmiştim. Aradan 11 sene geçti. Fakat, güzel memleketinizi asla unutmadım. Tekrar gelmek fırsatını bulduğum için çok memnunum. Türk halkının beni ve arkadaşlarımı böyle hararetili surette karşılamasından ne kadar memnun olduğumu tasavvur edebilirsiniz.»

Artist fazla heyecanlı görünüyor. Park otele kendisinden tekrar mülâkat rica eden gazetecilere bu sefer de:

«Çok mütehasşısım. seyahatimden çok memnunum. Başka söyleyecek bir söz bulamıyorum.» demekle iktifa etmiştir.

Bayan Germain Rue de gene otomobilde kısaca şunları söylemiştir:

«— Küçüküğümündenberi sanat hayatına bağhyım. 1924 senesinde konservatuardan mezun oldum. 1933 denberi Comédie Française'deyim. İstanbul'a ikinci defa geldiğim için çok seviniyorum. Andromak rolünü oynayacağım.»

Artistler şerefine çay ziyafeti verildi

Fransız artistleri şerefine, dün 17 de Ünyon Fransez'de bir çay ziyafeti verilmiştir. Ziyafette Türk ve Fransız hükümetleri mümessilleri ile Türk ve

Fransız artistleri hazır bulunmuşlardır.

Comédie Française trupu, dün gece, 21 de Tepebaşındaki Şehir tiyatrosu binasında ilk temsillerini vermişlerdir. İlk temsilde (Andromak), oynanmıştır.

Fransız artistleri, şehrimizde üç gün kaldıktan sonra Ankara'ya gideceklerdir. Ankara'ya Pazartesi akşamı gidileceğinden Pazartesi günü şehir namına artistler şerefine bir veda ziyafeti verilmesi muhtemeldir. Ankara'da üç gün kaldıktan sonra trup, Suriyeye gidecek, Beirut, Şam ve Trablus Şamda temsiller verecektir.

Comédie Française trupu, Toros ekspresi ile tekrar memleketimize dönerek 11 nisanda şehrimizde bulunacaktır. Bu sefer, temsil verilmeyecektir.

Yukarıdaki resimde görülenler Fin askerleri değil, harp cephesindeki İngiliz. Kıtaatına mensup bir müfrezedir. İngiliz askerleri de hertarafı kar kapladığı müddet üzerlerine beyazlar giymişlerdir

Haftalık piyasa

Piyasada kayda değer değişiklik yoktur - ihracat maddelerinin vaziyeti

Piyasada geçen haftaya nisbetle kayda değer bir fark yoktur. Hatta geçen haftaya nisbetle hafif nisbette durgunluk hissedilmektedir. Bu durgunluk en ziyade iç piyasada ithalat malları üzerindedir. İthalat tacirleri, mal satışlarında ve devir hususunda ihtiyatlı hareket etmektedirler.

İhracat maddelerinin vaziyeti

Dokuma ham maddelerinden tiftik tizerine hararetili satışlar cereyan etmektedir. Son günlerde Sovyetler 900 balıye tiftik talep etmişlerdir. Bu madde üzerinde Romanyadan, İtalyadan yapılan siparişlerin miktarı pek azdır. İngiltereye gelince, alâkadarların ifadesine göre şimdiye kadar İngiltere kâfi derecede tiftik almıştır. Belki de bundan sonra da yeni siparişlere girişecektir. Dokuma ham maddeleri arasında pamuklarımızı karşı talep çoktur. Her memlekettten bol miktarda pamuk taleplerini tatmin etmekten ziyade önümüzdeki senenin pamuk zeriyaatını takviye etmek lâzımdır, nitekim Ziraat Vekâleti pamuk istihsalatını mümkün olduğu kadar genişletmek için azamî gayretler sarfetmektedir.

Geçenlerde pamuk zeriyaatı hakkında yazılan bir raporda, istihsal miktarının geçen seneye nisbetle pek ziyade olacağından bahsedilmektedir. Esasen piyasada yüksek fiatle yapılan pamuk taleplerini gören zürra da bu işe layık olduğu ehemmiyeti vermektedir.

Dokuma ham maddeleri arasında at kılı, keçi kılı da ehemmiyetli bir mevki tutmaktadır. Bu maddelere karşı da talepler artmaktadır.

Deri — Piyasada kuzu derisi fiatleri artmaktadır. Kuzu derisinden pilot, şoför ceketleri yapılmaktadır. Bu itibarla deri, harp yüzünden fiatleri artan maddelerin başında gel-

Ham deriye gelince, Ticaret Vekâletinin emrile teşekkül eden deri limited şirketi, Amerikadan kâfi miktarda deri ithal ederek alâkadar fabrikalara tevzi etmiştir. Yeniden mal getirmek için akreditif açılması ihtiyacı vardır.

Balmumu da harp yüzünden pahalılaşan maddeler arasında bulunmaktadır. Geçen sene kilosu 65-70 kuruşa satılan balmumları şimdi 160-170 kuruştur. Bunu gören köylü balmumu işine daha büyük bir ehemmiyet vermektedir. Balmumunun istihlâki yalnız kiliseler değildir. Balmumundan muhtelif yağlar yapılmaktadır ki, tıbbî lâburatuvarlarda ve sanayide parafin yağı diye kullanılmaktadır. Kuru meyvalar — Şimdiye kadar harp yüzünden fiatleri artan maddelerden bahsettik. Bundan sonra da harp yüzünden fiatleri düşen maddeler hakkında izahat verelim.

Harbin en ziyade menfi tesir yaptığı maddelerin başında yaş meyvalar bulunmaktadır. Bu sene iç piyasada portakal pahalı olmakla beraber, ihracat yok denecek kadar azdır. Yalnız Çekyaya bir parti portakal sevk edilmişti. Bu mahn da yollarda şiddetli kışlar yüzünden donarak işe yaramaz bir hale geldiğinden bahsedilmektedir. Elma ve armud pek az miktarda Filistin ve Mısra ihraç edilmiştir.

Kuru meyvalara gelince, Ege muntakasından gazetelere yazılan mek-

tuplarda üzüm ve incir piyasasının parlak bir devre geçirmediğinden bahsedilmekle beraber, müstahsiller ve tüccarı memnun etmeyecek bir fiat düşüklüğüne tesadüf edilmemiştir. Maamafih İngilizler ordu ihtiyacı için mühim miktarda üzüm almışlardır. Fındık ve ceviz fiatleri geçen seneye nisbetle yarı yarıya düşüktür. Maamafih geçen sene fındık 85-90 kuruştur, fakat Alman kliringi yüzünden bu fiat tabii olmanın bir fiat yükselişi idi, bu itibarla geçen senenin normal olmasının fiatı ile mukayese yapmağa da imkân bulamıyoruz.

Fındık işi, fındık kooperatifi ve birlik vasıtasile tanzim edildiği için müstahsili memnun etmiştir. Hükümet mürakabesile bu büyük sermayeli böyle bir teşekkül mevcut olmasaydı fındık ticareti, spekülasyon vasıtası olacaktı. Nitekim yakın senelere kadar alivire satışlardan son stoklar tükeninceye kadar fındık işi spekülasyon işi olmaktan bir türlü kurtulamamıştı.

Av derileri — Amerikadan av derilerine karşı talepler pek azdır. Fiatlere gelince, harbin menfi tesir yaptığı bir ticaret sahası da, av derileri olduğu için fiatler düşüktür.

Tütün — Tütün ihracatçıları bütün satışları hakkında İngiliz firmalarile temaslar yapmaktadır. Bu hususta Türk tütün tacirlerinin büyük gayretler sarfettiklerine şüphe yoktur. Hatta maruf tütün tacirlerinden bazıları, Londra'ya kadar giderek bütün satmak için İngiliz ticaret evleriyle görüşmüşlerdir. Fakat bu görüşmelerden derhal netice elde etmek mümkün değildir. Bu hususta tütün tacirlerine sabır tavsiye edilmektedir. İstanbul'daki İngiliz ticaret odası da bu hususta büyük bir hüsnünîyet göstermektedir. İngiliz tütün müstahliklerini Türk tütününe alı-

tırmak için biraz daha beklemek, Virjinya tütünü yerine, Türk tütününe ikame etmek lâzımdır. Bu mühim davanın kısa zamanda tahakkuk etmesi de mümkün değildir.

Tütün satışları umumiyet itibarile iyi bir devre geçirmektedir. Son günlerde şimal memleketlerinden talepler daha ziyade artmaktadır. Bunların arasında yeni sulha kavuşan Finlândiya bile vardır.

İthalât maddelerimizin vaziyeti

Yazımızın baş tarafında ithalat piyasasında durgunluk mevcut olduğundan bahsetmiştik. Bu durgunluk biraz da mevsim kumaşları üzerinde hissedilmektedir. Mevsim itibarile kadınlara mahsus yünlû baharlık kumaşlar gelmiştir. Geçen sefer de yazdığımız gibi fiat iki misli derecesinde pahalıdır, bu itibarla satışlar pek durgundur.

Erkek kumaşlarına gelince, her sene bu mevsimde yünlû mensucat fabrikaları her taraftan sipariş alır. Kumaş satan büyük mağazalar, dokuma fabrikalarına henüz sipariş vermemişlerdir. Diğer taraftan büyük ve küçük terziler de büyük mağazalarda mevsimlik kumaşları araştırmağa lüzum görmemişlerdir.

Yiyecek maddelerine gelince, yalnız son günlerde kuzu eti bir miktar ucuzlamıştır. Diğerlerinde büyük bir fark yoktur.

Hüseyin Avm

On bir senedenberi yılanlarla düşüp kalkan bir Türk kızı

O, kıymetli bir sahne artisti olduğu kadar cesur bir yılan avcısıdır da...

Avrupa sahnelerinden Afrika çöllerinde yılan avlamağa giden Bayan Feride Canan yılanlarla nasıl dost olduğunu anlatıyor

Bayan Feride Canan kendi yılanlarıyla meşgul olurken

Erkeklerden ziyade kadınların hayvanlara düşkün oldukları söylenir. Bu doğru bir müşahededir. Kedilerini baytardan baytara, hastaneden hastaneye dolaştıranlar, pek sevdiği köpeklerinin sıhhati için kendi sıhhatlerini ihmal eden ve hayvanlarla ahhaplığı insanlarla ahhaplıktan üstün tutan kadınlar görülmüştür. Fakat bu ahhaplığın insana korku veren vahşi hayvanlara, bilhassa hem vahşi, hem de hayvanların en sevimlisi olarak tanınan yılan kadar tesmil edilebileceği akla gelir mi?

İstedığınız kadar gelmez deyin, dün, on bir senedenberi yılanlarla düşüp kalkan, onlardan büyük bir muhabbetle bahseden, Paris, Londra ve Berlinde Avrupa'nın birçok büyük şehirlerinde yılanlı danslarla şöret kazanmış, ayrıca müteaddid filmler çevirmiş, muktedir bir sinema artisti olduğu kadar cesur bir yılan avcısı sayılan sevimli bir Türk kızıyla, bayan Feride Cananla tanıştım.

Bayan Feride Canan, son defa Fransa'da, bir film şirketi tarafından, yılan avcılığı yaparken filme alınmak üzere Afrika'ya gönderileceği sırada, harp patladığından memleketimize gelmiş bulunuyor. İstanbulda bulunduğu bu kısa müddet zarfında da senaryosu kıymetli arkadaşımız (Vâ - Nû) tarafından yazılan ve (Haka) film stüdyosunda genç Türk artistlerinin iştirakile muvaffakiyetle çevrilen (Son nefes) isimli bir filmde baş rolü muvaffakiyetle oynamıştır. «Yılmaz Ali» isimli bir dedektif tipini canlandırmış olan bu eser yakında şehrimizde gösterilmeye başlanacaktır.

Yılan merakı

Bayan Feride Canan dün matmaamıza geldi. Biraz konuştuktan sonra öğrendik ki, onun şimdilik yegâne endişesi, gümrük müşkülâtı yüzünden İstanbulu getiremeyip Pariste bir mağazada pansiyoner olarak bıraktığı her biri otuz kiloluk üç yılanından ayrı yaşamasıdır. Onları çok özleyor ve fırsat bulunca yanlarına gitmekten başka birşey düşünmüyor.

Bizim bir türlü anlayamadığımız bu yılan muhabbetinin kendisinde nasıl doğduğunu merakla sorduğumuz zaman o da bizim hayretimize bir mâna veremiyerek şöyle anlattı:

— 1929 da Paristen Almanya'ya gitmiştim. Birgün Hamburgda bir hayvanat bahçesini gezmeğe gittik, birçok vahşi hayvanları gördük. Yılanlar daire-i önüne geldiğimiz zaman ben girmek istemedim. O zamana kadar en korktuğum hayvan yılanı. «Kadıyen giremem!» diye tutturdum. Arkadaşlarım ısrar ettiler. Adetâ zorla ve pek çok korku içinde içeri girdim. Bir de baktım, orada bir Arap kızı yılanlarla oynuyor. İçime bir cesaret geldi. «Bu kız neden korkmuyor da ben korkuyorum?» diye düşündüm. Bir merakı başlamıştı. Ertesi gün yine yılanlar daire-i ziyaretine gittim. Camekanlara yaklaştım. Gardiyanaya hayvanların cinslerini, zehirli olup olmadıklarını, herkesin bu hayvanlara alışıp alışmayacağını sordum.

«Gardiyan «Tabii, herkes alışır, dedi, isterseniz sizi de alıstıralım». Ben şiddetle reddettim. Fakat iki gün sonra tekrar yılanlar daire-i ziyaretine gitmekten kendimi alamadım. Bu korkunç hayvanları elimle tutmak istiyordum. Bu bana en tatlı zevki verecek gibi görünüyordu. Gardiyanaya «Bunlara nasıl alışılır?» diye sormaya başladım. Adam bir hoca mevcud olduğunu söyledi. Hoca da bahçenin sahibinin damadı imiş. Kendisiyle görüştim. Türk olduğumu öğrenince çok hoşuna gitti. «Ben iki üç ay içinde bu yılanları sizin elinize veririm» dedi.

Arkadaşımız (Vâ-Nû) nun senaryosunu yazdığı filmde baş rolü oynayan Bayan Feride Canan

Yılanlara karşı müdafaa

«Artık beni yılan merakı sarmıştı. Üç ay Hamburgda kaldım. On beş kilo ağırlığında bir buçuk metre uzunluğunda yılanlara hakikaten üç ay sonra alışmıştım. Fakat alışınca kadar neler çektim. Beni beş on defa ısırıldı. Bereket bunlar zehirsizdi. Birkaç defa hasta olup yatağa düştüm. Nihayet kendimi müdafaa etmeği öğrenebildim.»

Bayan Feride Canan heyecanlı idi, elile işaretler yaparak:

— Meselâ, diyor, yılanı boğazından şöyle yakaladınız. O hemen kuyruğunu omuzunuza atarak sizi boynunuzdan sarmaya çalışır. İşte buna meydan vermiyeceksiniz. Yoksa kemiklerinizin kırıldığı gündür. Fakat ne tuhafır biliyor musunuz. Yılanlar insanı mutlaka boynundan sarmaya çalışırlar. Oradan insanın boğulacağını nasıl biliyorlar? Şaşırsınız?

Yılan peşinde

«Almanya'da yılanların peşinde epey koştum. Sonra Parise döndüm. Zaten orada otururdum. Hind oyunları, Şark dansları yaparak hayatımı kazanıyordum. Yılanlarla ahhap olunca numaralarım bir de yılan ilâve edilmiş oldu. Derhal ahhapmanlar aldım. Pariste Tabarin'de, sonra Foliberjerde çalıştım. Halk fevkalâde tutuyordu. Buradan Berlin'e çağıldım. Londra'ya gittim ve bir aralık da Afrika'ya geçerek yılan avcılığına çıktım.

Yılan avcılığı

«Yılan merakı bana bütün Afrika'yı dolandırdı. Tunusa, Cezayire, Fasa, Senlûye, Bamakuya gittim. İlk defa Kazablankada vahşi hayvan avına çıkan bir kafileye katıldım. Evvelâ beni, kadın olduğum için korkarım, işlerini alt üst ederim, diye almak istemediler. Yılanınız var mı? dediler, var, dedim, gösterdim, bunun üzerine yanlarına almaya razı oldular.

«Bir ay Dakkarda kaldık. Senlûtiye Bamakuya gittik. Her gün sabahın saat altısında ava çıkardık.»

— Yılanlar nasıl yakalanıyor?

— Çayet kolay! Yılanlar kumun içinde gölgelik yerlerde çöreklenmiş olarak yatarlar. O gün bir adam gider, içinde canlı kobay yahut kum aşanları bul-

nan yılan kapanlarını civarlarına yerleştirir. Yılanlar ölü hayvan katiyen yemezler. Kapanlar yerleştirilince gürlüğü yapılarak yılanlar uyandırılır. Kalkanlar, etrafta dolaşmaya başlarlar. Kobay hissederler ve ağır ağır kapanın içine girip kobayı sararlar. Yılan bu kapandan bir daha çıkamaz.

Biz bu seyahatte birçok yılan tuttuk. On beş gün sonra bana düşen iki büyük yılanla Dakkara döndüm.»

Ölüm tehlikesi

Bayan Feride Canan başından geçen en büyük tehlikeyi şöyle anlatıyor:

— Evvelki sene idi. Pariste Senmariten hayvan mağazasında baytarlık vazifesi görüyordum. Yeni yılanlar gelmiş dediler. Oraya gittim. Hayvanlar torbaları içinde duruyordu. Bir torbaya el attım. Üzerinde 45 kilo olduğu yazıyordu. İçinde birkaç yılan var zannettim. Torbanın ağzını açtım. Meğerse bu bir tek yılanmış, ağzına bakmak için boğazımı tutunca hayvan fırlayıp boğazıma sarılmaz mı? Atık davranmamıştım. Hayvan yavaş yavaş boğazımı sıkıyordu. Avazım çıktığı kadar bağırdım. Derhal yetiştirler. Bin müşkülâtla kurtardılar.

Fransız gazeteleri bu hadiseyi yazınca İstanbulda akrabam ve ahhaplarım beni öldür zannetmişler, acımuşlar, ağlamışlar.

— Yılanın bu sarmak tehlikesi nasıl önleniyor?

— Ben yılanlar dans ederken yanımda daima bir kova su bulundururum. Hayvan elden kurtulup böyle bir sarmak tehlikesi ihdas edince derhal üzerine su dökülürse yavaş yavaş gevşer. Yılanla korkulu ahhaplığımızda tek kurtulmak şansı bu bir kova sudur.

— Bu yılanlar zehirli değil mi?

— İki cins var. Bir kısmının müdafaa vasıtası zehiridir. Zehirsizler de böyle sarmak suretilerle yakaladıklarını öldürürler, ben daha ziyade Piton, karayılan, çingiraklı yılan ve Kobra ile meşgul oldum. Bunlardan karayılan, çingiraklı yılan ve Kobra zehirlidir. Karayılanın zehir insanı iki saatte, çingiraklı yılan bir buçuk saatte, en müthişi olan Kobra bir saatte öldürür. Ben daha ziyade Piton ile meşgul oldum. Bu zehirli değil sıkıp öldürücü bir yılan; insanı bir kaç dakikada boğabilir.

Kobranın intikamı

Fakat Kobralar çok müthiştir. Ben Tunusa Mahmud isiminde bir Tunuslu ile tanışmıştım. Kobraları vardı. Onu Belçikaya Anvers sergisine götürdüm. Orada büyük bir Kobra yılanını flüt çalarak ve fesini sırtarak oynatıyordu. Zaten yılanın bu esnada yaptığı oynama değil, izâç hareketlerine karşı kendisini müdafaaadan ibarettir. Mahmud burada yılanla fesini sırtırken hayvan birden elini sokmuştu. Mahmud hiç sesini çıkarmadı ve hemen belinden bir çapıyı çekerek orada parmağını kesiverdi. Bundan başka kurtuluş çaresi de yoktur. Mahmud ikinci bir sokma hadisesinde de öteki parmağını ateşe sokmuştu. Nihayet Kobra Barselon fuarında intikamını aldı. Mahmudun boynundan ısırması. Bir saat içinde öldü zavallı adam.

Bu müthiş sahneleri gülerek, neşe içinde, anlatan yılanın pamuk tüylü, sevimli bir kedi yavrusu gibi bahseden bayan Feride Canan yalnız yılanlarını Pariste bıraktığı için üzülüyor ve bize: — Yılanlar o kadar korkunç değildir. Merak etmeyin, insan çabuk alışır. Sonra bırakmak istemez...

Yakında onu beyaz perdede (Vâ - Nû) nun filminde, seyredeceksiniz.

Sevket Rado

Sovyet - Fin Sulhü nasıl müzakere edildi

Fin murahhası B. Paasikivi Paris Soir gazetesine mühim beyanatta bulundu

Sovyetlerle sulh muahedelerini imzalayan Fin murahhaslarından B. Paasikivi, sulhu ne suretle müzakere ve ettiklerine dair Helsinkide Paris - Soir muhabirine şu beyanatta bulunmuştur: — Akşam üstü, geç vakit Helsinkiden Aboya araba ile hareket etmiştik. Oradan hususî bir Fin tayyaresi, bizi alıp Stokholme, oradan da İsveç hükümetine bize tahsis ettiği bir tayyare Moskova'ya götürdü. Yalnız yolda tayyaremiz, benzin almak için Rigada biraz durmuştı.

7 mart günü saat on altıda Moskova'ya götürdük. Tayyare istasyonunda bizi protokol şefi Barkof, Sovyet hariciye komiserliği Avrupa şubesi şefi, Lozovski karşıladılar ve kuvvetli üç Amerıkan otomobiline bindirerek Ostrovskaya caddesinde muhteşem bir villaya götürdüler. İngiliz - Fransız heyeti askeriyesi ve Türkiye Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu Moskovada bulundukları zaman bu villada misafir edilmişlerdi. Bir müddet dinlendikten sonra kâtiplerimiz, B. Molotofu ziyarete gittik. B. Molotof beni ve B. Rytii görmek arzusunu izhar ettiğinden Kremlin sarayına gittik.

— Bu ilk mülâkatta ne konuştunuz? — Yağmurdan ve iyi havadan bu, bir nezaket ziyareti olduğu cihetle, derhal siyasi meselelere temas etmedik.

B. Molotofun çay ziyafeti

B. Molotof, beni parmağıle göstererek B. Rytie dedi ki:

«Sizi tanımıyorum amma, arkadaşınız, eski bir tanıdiktır. B. Molotof, bize çay ziyafeti verdikten sonra gece saat on birde villaya döndük. İlk mülâkât bu tarzda cereyan ettiği cihetle, vaziyet belki de fena bir şekilde inkişaf etmiyecekti.

Hakiki müzakereler, ertesi günü, saat on dörtte başladı. Müzakere esnasında, kaba herhangi muameleden şikâyet etmemiz için hiç bir sebep mevcut değildir. Fakat konuşmalarımız, o andanberi, barid bir şekil almıştır.

B. Stalin hiç görünmedi

Bu müzakerelerle, geçen teşrinievvelde yılan yılan müzakereler arasındaki büyük fark, B. Stalin'in hiç görünmemesidir. Sovyet murahhaslarıyla müzakerelerimiz esnasında kendisini bir defa bile görmedik. Halbuki geçen teşrinievvelde cereyan eden sekiz konuşmadan yedisinde müzakerelerde piposunu içerek hazır bulunmuş ve müzakereye ara sıra karışarak konuşmaları daha samimî bir şekle sokmuştu. Bu defa baş murahhas B. Molotof idi. Kendisine müzakere de Jaanov ve general Vasilevski yardım ediyordu.

B. Molotof, bazı müsaadât göstermesini kendisinden istediğimiz zaman bize şu cevabı verdi:

— Bu, harp kanunudur. Hiçbir müsaadeye muvafakat edemeyiz. Başka büyük devletler olaydı, sizden fazla olarak tazminat da istiyecelerdi.

Müzakerelerimiz arasında iki defa gülmüştü. İlk defasında bizden biri, Büyük Petronun bile Finlandiyanın bir kısmı için İsveç'i iki milyon taler ödediğini ve büyük Petronun izini takip eden Sovyet hükümetinin de bu şekilde hareket etmesi lâzım geldiğini söylediği zaman B. Molotof şu cevabı verdi:

— Büyük Petroya sorunuz. Eğer bize emrederse para veriz.

Diğer bir defasında da B. Molotof, 1912 senesinde gizlice Helsinkiyeye gelmiş olduğunu ve Finlandiya şehrinin güzel bir şehir olduğunu hikâye etti. B. Stalin de geçen teşrinievveldeki müzakerelerde aynı şeyi söylemişti.

Nefis yemekler

Kremlinde, B. Molotof'un çalışma odasından ayrıldığımız zaman doğrudan bize tahsis edilmiş olan villaya döndük. Villada bize nefis bir yemek ikram edildi. Umumiyet itibarile servis ve yemekler, her türlü takdirin fevkinde idi. Her yemekte bize taze siyah hayyar ikram ediliyordu. O gece saat 22 de tekrar Kremlin sarayına gittik. Bu iki ilk mülâkatta münakaşalar uzun sürdü. Bu konuşmalarda Finlandiyanın nokta-i nazarı izah ettik ve prensip meselelerini münakaşa ettik. Bu konuşmanın sonunda Sovyetlerin bir sulh projesi hazırlayarak tedkik etmek üzere bize vermeleri noktasında mutabık kaldık. Ertesi gün B. Molotof'un doğum yıldönümü olduğu cihetle, mülâkât olmadı. Sovyet sulh projesini aldık ve aramızda müzakere ettik.

Sovyetlerin mühim bir noktada fedakârlığı

— Sovyetler sizi tazyik etmediler mi, size bir mühtel tayin etmediler mi?

— Hayır. Bize düşünmek için istediğimiz kadar zaman bırakmadılar.

— Hükûmetinizle muhabere edebiliyor muydunuz?

— Evet. Hükûmetimize malûmat verdik ve telgrafla talimat aldık.

— Rusların size verdikleri tekliflerle kabul ettikleriniz arasında büyük bir fark var mıdır?

— Hayır, büyük bir fark yok.

— Ruslar, taleplerinden hiç birinden feragat etmemişler mi?

— Evet, mühim bir meselede ve bazı tefferâtta Ruslar feragatet bulundular. — İsveç vasıtasile bildirilen Sovyet teklifleriyle nihâi metin arasında fark yok mu?

— Evet pek mühim bir noktada fark var. Fakat bu fark bizim lehimize olduğundan bahsetmemegi daha muvafık bulurum.

Kandalachtadan Kaemjaerviye bir gimendifer battı inşası, İsveç vasıtasile bize bildirilen Sovyet projesinde yoktu. Maamafih bu hattın inşasına büyük bir ehemmiyet verdiler. (B. Paasikivi güler.) Ruslar, yalnız eşya nakledeceklerini vadettiler.

Diğer taraftan Petsamo'nun nikel madenleri Finlandiyanın elinde kalyordu. 10 ve 11 martta da muahedenin hükümlerini müzakere etmek ve bazı değişiklikler teklif etmek için Rus murahhaslarıyla görüştük. B. Molotof tefferâtın sonradan görüleceğini ve halihazırda en mühim şeyin, muhasamatı tatil etmek için bir sulh muahedesi imzalamak olduğunu söyledi. Biz de aynı mütalâada bulunduk. Zira görüyorduk, ya Sovyet tekliflerini kabul etmek veyahud müzakereyi kesmek şıklarından birini ihtiyar etmek loab ediyordu.

12 mart gece sabaha karşı saat 2 de muahedenin rusca metnini imzaladıktan sonra villamıza döndük. Kâtiplerimiz tercümanımız, sabahın saat beşine kadar muahedenin metnini finceye tercüme ettiler. Muahedenin fince metnini imzalamak için Kremlin sarayına gittiğimiz zaman B. Molotof çay ve kuru pastalar ikram etti. 13 martta protokolü imzalamak için tekrar Kremlin'e gittik. Sonra da bizi beklemekte olan İsveç tayyaresine binerek memleketimizin yolunu tuttuk.

— Moskovada iken başka devletlerin murahhaslarıyla görüştünüz mü?

— Evet, iki ecnebi devletin murahhaslarıyla. Fakat Ruslar da aleyhlerince her hangi bir harekate muahavenin zehabını uyandırmamağa ehemmiyet attıktık.

— Hangi devletler? Avrupa devletleri mi?

— Evet, Avrupalı devletler... Fakat isimlerini söyleyemem.

— İsveç ve Norveç ile aktetmek istediğiniz tedafü ittifakın, sulh muahadesinin üçüncü maddesile kabili telif olmadığını zannetmiyor musunuz?

— Hayır. Bir Simalı paktı akdi meselesi, Moskovada kurulanmamıştır. Fakat üçüncü maddede Rusya aleyhine müteveccih bir kavalisyonndan bahsediyor. Halbuki bizim paktımız, bütün dünyaya karşı müteveccih olacaktır.

Tekirdağ Çocuk Esirgeme kurumunun faaliyeti

Tekirdağ (Akşam) — Şehrimiz Çocuk Esirgeme kurumu büyük bir faaliyet göstermektedir. Halen şehirden 250 çocuğa yemek yedirilmekte olup ayrıca 95 fakir çocuğun kitap ve giyecek ihtiyaçları da temin edilmektedir. Kurumun yardımı ile ilerde okuyan talebeler de vardır. Geçen yıl bu kurum, tyelerinden (1180) lira 33 kuruş tahsil etmiş, bu yılki mütasavver bütçesi de 1800 lira olarak kabul edilmiştir.

Kurum reisi Maarif müdürü bay Emin Ataç ve mesalî arkadaşları bay Hikmet Çelik, Avni Koral, Muazzez Öçükbuk, Sıdkı Akalın kıymetli yardım ve mesallerile Tekirdağ Çocuk esirgeme kurumunu çok iyi bir hayır müessesesi haline getirmişlerdir.

Tekirdağda fotoğraf ve resim sergisi

Tekirdağ (Akşam) — Halkvî tarafından açılan resim ve fotoğraf sergilerinde Tekirdağ'daki amatörlerden 9 kişi iştirak etmiştir. Teşekkül eden jüri heyeti tarafından yapılan tedkiklerden sonra resim müsabakasında birincilliği bay Adnan Yalta, üçüncülüğü bay Süleyman Nurlu, üçüncülüğü bay Hakkı, fotoğraf müsabakasında birincilliğini de bay Hilmi Yücebaş kazanmışlardır.

Tekirdağda büyük bir iskele yapılıyor

Tekirdağ (Akşam) — Tekirdağ'da yarın milyon lira sarfı ile yapılacak olan beton iskele mühendis bay Muhtar İhale edilmiştir. Yedi ayda bitirilecek olan bu iskele Tekirdağın iktisadi hayatında mühim rol oynayacaktır. İskele inşaatı münasebetle şehilde bulunan (27) evin istimlakı kararlaştırılmıştır. İnşaata 1 nisanla başlanacağından bu işle alakadar mühendisler iskele mahallinde tedkikatta bulunmuşlardır.

Tekirdağ imar plânı

Tekirdağ (Akşam) — Tekirdağın imar plânı, belediye meclisi ve imar heyeti tarafından tedkik ve tasvip edilmiştir. Avam proje tasdik edilmek üzere Nafia vekâletine gönderilmiştir.

General Weygand «Ateş çıkacak yere koşmağa hazır bir itfalyeciyim» diyor

Şarktaki Fransız ordusu ve Şark devletlerinin vaziyeti hakkında Fransız zabıtının beyanati

Paris - Soir gazetesinin Beyrut'taki hususi muhabiri, general Weygandın askarharbiyesine mensup bir zabıtı yapıp, uzun bir mülakatı neşrediyor. Fransız zabıtı demiyorduk ki:

«Bu saatte Şarkta vaziyetin ne mesur keşde olduğunu bana soruyorsunuz, Şarkta hayatı ehemmiyeti hazır iki nota vardır: Selânik ve Çanakkale boğazları.

Bir gün Almanların Selâniği işgal etmelerine müsaade etmeğe imkân yoktur. Şayet Almanlar, Selânikte yerleşirlerse Şarkı Akdenizde münakalatımız içki edecektir, felce uğratabiliriz. Onların boğazları işgal etmesine de müsaade edemeyiz. Zira artık Karadenize serbesce giremeyiz. Bereket versin ki Yunanlılar ve Yugoslavlar hiç bir zaman Almanların Selâniği girmelerine müsaade etmeyecekleri gibi, Türkler de ne Almanların ne Sovyetlerin İstanbulda yerleşmelerine asla müsaade etmeyeceklerdir. Yalnız Bulgarlar kalıyor. Onlar, son zamanlara kadar yüzde yüz nispetinde Alman ve Sovyet taraftan idiler.

Kendiniz de son zamanlarda Sofyaya gitmiş olduğunuz cihetle, Bulgaristanda ticaret ajanı, mühendis, gizli zabıt gibi Alman ajanlarının kaynaştığını görmüşsünüzdür. Almanların Bulgaristanda bir çok hava üsleri, ve bomba depoları kurduklarını bize zannettirecek sebepler vardır.

Fakat bir müddetberi Bulgaristanda bir değişiklik vukubulmuştur. Komünizm korkusu ve Türkiye'nin müttefikliğe karşı iyi temayülleri, Bulgarları düşündürmeğe başlamıştır. Bulgarlar Almanyanın zaferinden artık emin değillerdir ve kendilerine pahalıya mal olan geçen harpteki teröbüyle tekrarlamakta korkuyorlar.»

Fransız zabıtı, bundan sonra müttefiklerin Yakın Şarkta ordusundan bahsederek demiyorduk ki:

«Bu ordu, bilhassa her tarafta ocaşları bulunan Almanlar için o kadar ce-

rarengiz değildir. Almanlar, İngilizlerin anavatan, Yeni Zelanda, Avustralya ve Hindistan askerleri olmak üzere Mian'da ve Fikistinde topladıkları kuvveti üç yıla ve yahut dört yıla bir olarak tahmin ediyorlar.

Fransız kuvvetlerine gelince, Sovyet gazetecileri dört yüz bin, Almanlar yüz altmış bin askerden bahsediyorlar. Onları bu tahminlerinde bırakalım ve bir rakam zikretmiyelim. Muhakkak olan bir şey varsa o da bu havalide, müstahleke piyadeleri, Cezayir ve Fas avcıları, tayyareci vesaire gibi birinci sınıf unsurlardan mürekkep mukemmel bir ordu bulunduğumuzdur. Bu ordunun mukemmel bir malzemesi ve teçhizatı vardır. General Weygand hergün büyük bir govk ve meharretle bu orduyu daha ziyade kuvvetlendirmeğe ve antrene etmeğe çalışıyor.»

Müttefiklerin Fransız zabıtı, Türkiye'nin bugün azim ve katiyetle müttefiklerin yanında yer aldığını kaydederek beyanatına şöyle devam etmiştir:

«Türk askerinin meşyetlerini zikr ve methetmeğe lüzum görmüyorum. Türk askeri, asırlardanberi cesaret ve mukavemetini isbat etmiştir. Müttefikler, Türk ordusunun tesbihatını günden güne tekemmül ettiriyorlar. Türk ordusunun başında, geçen harpte kaymetini isbat etmiş mareşal Fevzi Çakmak gibi bir kumandan vardır. Bütün bunlara Türkiye'nin son derece müstakil stratejik vaziyetini ilâve etmek lazımdır.»

Müttefiklerin Türkiye'nin Balkanlarda, Kafkasyada, Akdenizde ve Yakın Şarkta, pek mühim rolünü ve vaziyetini teberris ettirerek demiyorduk ki:

«Türkiye, hiçbir zaman olanda, bu günkü kadar mühim bir mevki işgal etmemiştir. Şarkta müttefikin ordusu, icabında her tarafa müdahale edebilecek bir mevkiye bulunuyor. Bu hususta general Weygand şu sairane tabiri kullanıyor: «Ateş çıkacak yere koşmağa hazır, bir itfalyeciyim.»

Londrada neşredilen son beyanname

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Buvelki gündüki makalelerde tahmin ettiğimiz gibi, İngiltere ve Fransa, beynelmül hukuka ve bitarafların menfaatlerine riayet arzusunun, Almanyanın mukavemet kudretini arttırmak müsamahasına kadar götürmeyle artık tehlikeli buluyorlar. Bitaraf memleketlerin hayatı zaruretlarını göz önünde tutarak, başkasına satmak mecburiyetinde bulundukları mahsulleri kendileri satın almak suretile de olsa, karadan Almanya itihlâtının devam etmesine izin vermek istemiyorlar. Balkanlardaki İngiliz elçilerinin Londraya davet edilmesi bu mesele ile alakadardır.

Her halde, Londrada neşredilen son beyanname, harbe devam, ve zaferi temin için her vaktiye müracaat kararının en açık, aynı zamanda en kuvvetli ifadesidir.

Neomeddin Sadak

Sovyet Rusya büyük devletler arasındaki harbe iştirak etmeyecektir

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

B. Molotof bundan sonra Sovyet Rusyanın İngiltere ve Fransa ile olan münasebatından bahisle sözlerine şöyle devam etmiştir:

«İngiltere ve Fransa ile münasebatımız bazı hadiselerden dolayı gerginleşmiştir. Vapurlarımızdan bazıları tevkif olunmuşlar, Paristeki ticaret mümessilliklerimizde de araştırma yapılmıştır.»

B. Molotof, Finlandiya ile muharebenin emperyalist devletlerin teşvikatından ileri geldiğini kaydederek İskandinav devletlerine ihtarda bulunmuş ve demiyorduk ki:

— Skandinav devletlerinin aralarında bir ittifak yapmaları Fin - Sovyet müahedesine mugayirdir. Sovyet Rusya buna müsaade edemez. Eğer böyle bir ittifak akdedilirse İsveç ve Norveç bitaraf vaziyetlerini ihlâl etmiş olacaktırlar.

Sovyet Rusya ile Türkiye arasındaki münasebatın bahsedilen B. Molotof:

— Türkiye ile aramızdaki münasebat muahedelere müstenittir. Sovyet Rusya taahhüdünü ifa etmeğe azimkardır, demiyorduk ki. Sovyet Hariciye komiseri Sovyet - Rumen münasebatına da temas ederek demiyorduk ki:

— Romanya ile aramızda Besarabiyadan dolayı bir ihtilâf mevcuttur. Fakat Sovyet Rusya bu meseleyi harple halletmek niyetinde değildir.

B. Molotof Japonya ve Amerikadan da bahsederek demiyorduk ki:

— Japon hükümeti bilmelidir ki menfaatimizin haleldar olmasına hiç bir zaman müsaade edemeyiz. Amerika ile münasebatımızda şimdiye kadar bir salâh eseri görülmemiştir.

Sovyet Hariciye komiseri beyanatını şöyle bitirmiştir:

— Sovyet Rusya muhasamatın tevstine muhaliftir. Sovyet Rusya büyük devletler arasındaki harbe iştirak etmeyecektir.

Moskova İngiliz sefiri vazifesi başına gidiyor

Paris 29 (A.A.) — Petit Parisien gazetesinin Londra muhabirine göre, İngilterenin Moskova büyük elçisi Seeds yakında memuriyeti başına gidecektir.

Selâhiyetkar mahafilden bildirildiğine göre, İngiltere hükümeti Seeds'in meşmuniyeti biter bitmez Moskova'ya döndüğünü görmek arzusunun izhar edeceğim. Öyle anlaşılıyor ki, İngiltere şimdi Rusya ile münasebetlerini kesmek fikrinde değildir.

Londra 29 (A.A.) — Bazı haberlere cevap olarak İngiliz diplomatik mahfilleri İngilterenin Moskova büyük elçisinin Moskova'ya avdeti veya meşmuniyetinin temdiği meselesinin henüz tedkik edilmiş olmadığını bildirmektedirler.

Tevfik edilen Sovyet vapurları Fransaya teslim edilecek

Londra 29 (A.A.) — Resmen haber verildiğine göre, Pasifik denizinde İngiliz gemileri tarafından tutulan Selenga ve Mayagofski isimli Sovyet vapurları Fransaya teslim edilecektir. Gemiler kaçak kontrolüne tabi kalacaktır.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIALI

Yazan: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme, ıktibas hakkı mahfuzdur. Tefrika No. 168

Rejl müdürü Veyl'in bir teşebbüsü ve Cemal paşanın cevapları

Alçakça uydurulmuş masalları şimdi ben teklifiniz veçhile Avrupaya gidecek olsam bunları zimnen itiraf etmiş olurum. Bunun için hiç bir tarafa kumıdayacaklardan değilim. Elinizden ne gelirse yapmaktan geri durmayırım. Beni ihafe için buraya kadar çağırınız olmanıza da teessif ederim.

Defi. Salih paşanın bu tavrından ve sözlerinden müteessir olan Cemal bey de:

— Görüyorum ki teşebbüsünüzün kuvvetinden pek eminsiniz ve yakın zamanda emelinize nail olacağınıza kani bulunuyorsunuz. Bundan dolayı hiç pervasız burada intizar etmeği ve muvaffakiyetinizin neticesinden emelinizce müstefid olmağı muvafık buluyorsunuz. Müteşebbisler hiç bir şeye muvaffak olamayacaklardır. Belki müferrit suikastlar yapabilirler, fakat hiç bir vakti hükümeti deviremeyeceklerdir. Zata Aliniz benim teklifimi kabul buyurunuz; hattâ muvafık bulursanız sultan efendiye de birlikte Avrupaya götürünüz. İstiharatlarının teminine inayet buyurmalarını sadrazam paşa vasıtasile zatı şahaneden istihram ettirmek de müşkül değildir. Şayet pek halisane olan bu vesayamı reddederseniz bugünden itibaren sizi açıktan açığa takip ettirmek benim için bir vazife olacaktır. O zaman (Muhafız bey bizi hafiyelerle takip ettiriyor) diye şikâyet etmeyiniz, cevabını verdim. Salih paşa üf ile yerinden kalktı:

— Elinizden geleni yapmaktan hâlî kalmayınız. Ben şuradan şuraya gideceklerden değilim!

Deyip çıktı, gitti. Cemal bey de o günden itibaren Salih paşayı her fil ve hareketi kendisine malûm olacak surette takip ettirdi. (1)

Aradan birkaç gün geçtikten sonra rejl umum müdürü Veyl muhafızlık daairesinde Cemal beyi ziyarete geldi; dedi ki:

— Bu defa size pek dargın olarak geliyorum. Çünkü sizin kadar sevdiğim bir dostumu tahkir ettiniz; ona lâıysız muamelede bulundunuz. Damad Salih paşadan bahsetmek istiyorum. Geçen gün kendisini çağırılmış ve suikastlar tertibile meşgul bir takım adamların riyasetinde olduğundan bahisle Avrupaya gitmesini teklif etmişsiniz. Bunu niçin yaptınız? Ben Salih paşadan kendim kadar eminim. Böyle alçakça bir teşebbüste bulunmayacağına kaniyim.

Cemal bey bu sözleri sükkunetle dinledikten sonra şu cevabı verdi:

— Azızım müşyü Veyl! Hiç telâşa lüzum yok! Ben damad Salih paşaya söylediklerim sözlerin ne kadar ağır olduğunu takdir edemeyecek bir adam değilim. Onları hepsini derin mülâhazalardan sonra söyledim ve bunda salkin hassaten damad Salih paşanın değil, intisap ettiği hanedanın şerefine muhafaza emeli idi. Fakat paşa arkadaşlarının muvaffakiyetinden pek emin olmalı ki bu halisane ihtiarımı kabule tenezzül etmedi. Ben de o gündenberi kendisini pek yakından takibe başladım. Takibatının ehemmiyeti derecesine de il olmak üzere size bir şey söyleyeceğim. Salih paşayı gördünüz ve kendisine söyleyiniz ki evvelki gün kendisine meşgul bir şahıs imzasız bir mektup getirdi mi? O mektupta kendisi Beyoğlunda bir yere davet ediliyor mu idi? Vakda paşa oraya gitmedi; niçin gitmediğini bilmek de güç bir şey değil. Çünkü pek yakından takip edildiğini biliyordu ve tabii arkadaşlarının toplandıkları yeri bana bildirmek istemezdi. Eğer bu defilden sonra da paşa İstanbuldan çıkmak istemezse bundan böyle hakkında yapılacak muamelelerde ben kendimi serbes addediyorum. Sizin de bana darılmağa hakkınız olmasın.

Bu sözleri dikkatle dinleyen Veyl ertesi günü tekrar geldi. Salih paşanın hakikaten imzasız bir mektup ile Beyoğlunda bir yere davet edildiği-

ni, fakat neresi olduğunu ve kimler tarafından çağırılmış bulunduğunu bilmediğini, bunu kendisini tuzaga düşürmek isteyenlerin bir hilesi gibi telâkki ettiğini, her halde İstanbulu terk etmemekte ısrar eylediğini bildirdi; şu sözleri de ilâve etti:

— Ben artık bu pek nazik mesele ile alakadar görünmeği muvafık bulmuyorum. Dostluğumun sevk ve icabile paşa lehinde diğer bir dostum nezdinde bir teşebbüste bulundum. Fakat teklifinizi kabul etmemek hususunda son derece ısrarını gördüğüm paşa için bundan böyle hiç bir teşebbüste bulunmam. Yalnız sizden rica ederim ki paşayı iftira ve tezvirlere kurban etmeyiniz!

Yüzbaşı Kâzım efendi Mahmud Şevket paşanın katlinden bir hafta kadar evvel Romanyadan İstanbul'a avdet eylemişti.

Salih paşanın davet edildiği yer Kâzım efendinin ikametgâhı idi.

Muhafız Cemal bey bunu haber almıştı.

İş saltanat hanedanına müntesip olanlara taallük edince İttihad ve Terakki ricalinin ne kadar muhteriz davrandıklarını şu Sabahaddin bey ve damad Salih paşa misalleri mukemelen gösteriyor:

İttihad ve Terakkinin en nüfuzlu rüknü Talât bey bir suikast tertibile alâkası olduğunu anladığı Sabahaddin beyi tevkif edilmekten kurtarmak için ona kaçması lüzumunu gizlice haber veriyor; İstanbul muhafızı Cemal bey de gene bir suikast teşebbüsünde dahil bulunduğunu öğrendiği bir damad paşayı yaptığı ve yapacağı takibattan haberdar ederek İstanbuldan uzaklaştırmak için uğraşıp duruyor!

Siyasetin bu gizli düzenlerinin garabetine hiç diyecek yoktur!

Muhafız Cemal bey Gümtülcüneli İsmail beye karşı da aleyhinde red ve cerhi kabil olamayacak deliller elde etmedikçe mülayemetle davranmağı ve tevkifinden ıhtinap etmeği muvafık görüyor, fakat hal ve hareketini tarassuddan hâlî kalmıyordu.

Gümtülcüneli Babâli baskanından sonra merkez kumandanlığında tahliye edileceği sırada sulh akdolunarak memlekette sükûn tamamen iade edilinceye kadar muhalefet yapmıyacağına «namusu üzerine» söz vermiş iken bundan bir ay geçer, geçmez komplonun muvaffakiyetine olanca kuvvetle çalışmağa başlamıştı ve pek esaslı surette hazırlanmakta olan Mahmud Şevket paşa vakasının en mühim müretteplerinden olmuştu.

Sıkıca takip edilmekte olduğunu hisseden İsmail bey cüretkârane bir hareketle muhafız Cemal beye teminat vermeği muvafık bularak Mahmud Şevket paşanın itilâfından bir hafta evvel muhafızlık daairesine geldi ve telâşlı, telâşlı şu ifadede bulundu:

— Arkamda bir takım hafiyelerin dolaşmakta olduğuna bakılırsa hükümetin benden şüphe ettiği anlaşılıyor. Bakınız, Cemal beyefendi! Siz namuskar bir insan sıfatla arzederim ki merkez kumandanlığı hapishanesinde size verdiğim söze pek ciddiyetle sebat ediyorum. Değil zahiren ve alenen hattâ hafiyen bile hükümet aleyhinde hiç bir teşebbüste bulunmuyorum; ağzımdan harf vahid çıkarmıyorum. Hafiyelerin belki aleyhinde hakikate muhalif raporlar verirler de sizi şüpheye ve tereddüde düşürürler mülâhazası ile bizzat gelip hakikati beyan etmeği münasip gördüm. Namusum üzerine yemin ederim ki hükümet aleyhinde hiç teşebbüste bulunmuyorum ve bulunmalara iştirak etmiyorum.

Cemal bey Gümtülcünelinin bu tarz yeminlerinin kıymetini bilmez değildi; şu cevabı verdi:

(Arkam var)

(1) Cemal paşanın hatıratından.

Londra toplantısından sonra harp yani bir safhaya giriyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Zaferi elde etmek... Bu hususta dün mühim kararlar verilmiştir. Bu kararların bazı milletler için bazı güçlükler tevfid etmesi ihtimali vardır.

Abloka yalnız deniz cihetinden değil, kara cihetinden de sıkılaştırılacaktır. Balkanlardaki İngiliz sefirlerinin istişare için Londraya davet edilmeleri bununla alakadardır.

Alman - Sovyet Rusya münasebetleri, diğer büyük bitaraf devletlerin Almanya ile ticari münasebatı da tedkik edilmiş ve katı bir hatti hareket kararlaştırılmıştır. Bu tedbirlerin tevfid edilebileceği aktisler hesaba kalmıştır. Harp ilcaatı ihtilâflar gıkarsa İngiltere ve Fransa buna karşı cephe almakta tereddüd etmeyecektir. Bütün askerî safhalar gözönüne alınmış ve inceden inceye tedkik edilmiştir. Harbin merkezi bir cephe idaresi Londrada müzakere edilmiştir. Her sahada mutabakat olmuş ve kararlar verilmiştir.

Londra 29 — Yüksek harp meclisinin dünki toplantısını İtalyan ve Sovyet Rusya münasebetleri, Almanyanın Viâdivostok vasıtasile İthalâta her zaviyeden tedkik edilmiştir.

B. Chamberlain beyanatta bulunacak

Londra 29 (A.A.) — B. Chamberlain, önümüzdeki salı günü Avam kamerasında, dün, Londrada aktedilen yüksek harp konseyi hakkında beyanatta bulunacaktır.

İngiliz gazetelerinin mütalâaları

Londra 29 — Gazeteler, yüksek harp meclisinin dünki toplantısını çok mühim addediyorlar. Times diyor ki: «Sovyet - Fin harbinin bitmesi ortaya bir çok meseleler çıkarmıştır. Bu münasebetle mühim müzakereler olmuş, mühim kararlar verilmiştir. Fransa harbin daha azimli bir surette idaresini istiyor. Bu arzuya biz de ıstihak ediyoruz. Fransız Başvekil Balkanlarda Alman plânlarına karşı harekete geçilmesini talep ediyor. Harbe azamî azimle devam etmek zamanı gelmiştir.»

Daily Telegraph gazetesi yazdığı ma-

kalededi diyor ki: «Ümumi harpten sonra bir takım hatalar yapılmıştı. Bilhassa Fransanın emniyeti düşürülmemiştir. Şimdi bu hatalar tamir ediliyor. Müttefikler, bugüne kadar bu kadar mühim hiç bir tebliğ neşretmemişlerdir.»

İtalya «İlkbaharda cephe de kanlı müsademeler olacak» diyor

Roma 29 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Yüksek harp konseyinin tebliği, İtalyan siyasî mahafillerinde çok gümüllü ve müttefiklerin Fransa ile İngiltere arasındaki sarımsız tesanüdüne dair şimdiye kadar neşrettikleri beyanmaların en mühimmi olarak telâkki edilmektedir.

Romada, bu tebliğin müttefikler tarafından sulh müzakeratı için teşebbüste bulunulmayacağını gösterdiği söylenmektedir. İtalya siyasî mahfillerinin mütalâasına göre, Sumner Wellesin misyonu sulh tekliflerinin kabul edilebilir mahiyette olduğuna dair en ufak bir alâmet gösterseydi, müttefikler bu kadar katı bir beyanname negriini akla getirmezlerdi. Bütün cinhan korktuğu şeyin tahakkuk etmesine mani olunamayacağı intibahı gittide artmaktadır. İlkbaharda, cephe de kanlı müsademeler olacak, ordular çarpışacaktır.

İngiltere ile Fransanın, yalnız harbin sevk ve idaresi içinde değil, bütün siyasî faaliyet sahalarında ve harpten sonra da bir tek millet gibi hareket etmek hususunda verdikleri karar, Fransa ile İngiltere arasında harp hedefleri hakkında mevcut bütün ihtilâfları izale etmektedir.

Şimalde alınan tedbirler

Berne, 29 — İngilterenin, Norveç karasuları vasıtasile yapıları Alman nakiliyatına karşı aldığı tedbirler Berlinde endişe uyandırmıştır. Alman gazeteleri İsveçten demir naklinin güçleşeceğini tahmin ediyorlar ve bitaraflara, bilhassa Norveçe karşı ihtarda bulunuyorlar.

Stokholm 29 — İngiliz - Fransız karama İsveçte verilen mâna, Avropanın cenubunda ve şimalinde daha enerjik bir harekete geçileceği merkezinindedir.

Gazeteler, Almanyanın denizlerde mukabelebilmişle bulunması endişesiyle yaptıkları neşriyatta «Fin - Sovyet harbinde olduğu gibi şimal tehlikeli mantakaya girmiştir» mealinde ve büyük başlıklar kullanıyorlar.

Gayrimenkul satış ilanı

İstanbul Emniyet Sandığı direktörlüğünden

Saime'nin 10078 hesap No. sile Sandığından aldığı (450) liraya karşı birinci derece ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icabeden Vefada eski Vink Şecaceti mahallesinin Bostan sokakında kadaströ tesbitinde Hacı kadın mahallesinin Meyvalı bostan sokakında eski 40 yeni 12 kapı 528 ada 1 parsel numaralı bahçeli ahşap bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicli kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen (125) lira pey akçası verecektir. Milli bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birlikli bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rüsumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 26/3/940 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere Sandık Hukuk İşleri servisine açık bulundurulacaktır. Tapu sicli kaydı ve sair lüzumlu izahatta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 21/5/940 tarihine müsadif salı günü Çarşamba gününe kadar yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttırmanın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmayan alâkadarlar ve irtilak hakkı sahipleri bu haklarını ve hususla fazl ve masarifi dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbetlerle beraber datremize bildirmeleri lazımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlar hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından haric kahrılar. Daha fazla malumat almak isteyenlerin 939/30 dosya No. sile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

DİKKAT

Emniyet Sandığı; Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek isteyenlerin muhahemelerimizin koymuş olduğu kıymetin % 40 tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir.

Kadıköy ikinci sulh Hukuk H. den:

938/46 Ölen ve terekisi iflâs yolile tasfiye edilmekte olan Rifat Özdemire ald Şehzadebaşı da Emin Nurettin mahallesinde eski 150 yeni 120 No. lu ve 771 M2 saha dahilinde Aliyülkenci ve diğer vakıflarla mahbûl 12 M2 88 santimlik mahallin M2 15 lıradan ve 120/1 No. lu 215 M2 saha dahilinde 17 M2 91 santimlik mahallin M2 10 lıradan ve 120/3 No. lu 287 M2 saha dahilinde 23 M2 91 santimlik M2 15 lıradan ve Şehzadebaşı Firuz ağa mahallesinde Şekerci sokakında eski 10 yeni 14 No. lu ve Vasif'dan mahbûl iken evvelce müteveffa Rifata tefviz edilmiş olan 3125 zirâ miktarındaki arsının sülûs hissenin beher M2 7 lıradan olmak üzere açık arttırma suretile satışı kararlaştırılmıştır. Bu arsalardan M2 nin kıymeti ehli vakuf tarafından takdir olunmuştur. Satış tapu kaydına ve tefviz ilmi haberine göre yapılacaktır. Arttırmaya iştirak için muhammen kıymetlerinin % 7.5 nisbetinde pey akçesi veya bir milli Bankanın teminat mektubunun tevdi lâzımdır. Mütetakim vergiler vakıf icareleri, Belediye rüsumu terekeye, vakıf taviz bedeli, ferağ harçları, ihale pulları ve tellâliye resimleri alıcıya aittir. Satış peşin para fedir. Maamafih bir kısmı ihale tarihinden itibaren 7 gün zarfında verilebilir. Bu müddet zarfında ödenmediği takdirde ihale fesholunur ve bundan mütevellit zarar ve ziyân ve fazl müsebbibine bilâ hüküm tazmin ettirilir. İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarlar intifa ve irtilak hakkı sahipleri bu gayri menkuller üzerindeki haklarını hususla fazl ve masarifla mütedair iddialarını evrakı müsbetlerle birlikte 20 gün zarfında bildirmedikleri takdirde hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından haric kılacaklardır. Birinci arttırmaya 30/4/940 salı günü saat 10 dan 12 ye kadar Kadıköy 2 nci Sulh H. Hâkimliğinde devam olunacak ve kıymetinin % 75 ini bulmadığı takdirde son arttırmanın taahhüdü baki kalmak şartile ikinci arttırmaya 15/5/940 çarşamba günü saat 10 dan 12 ye kadar devam olunacak ve en çok arttırana kat'î ihalesi icra kılınacaktır. Fazla tafsilât almak isteyenler mahkemenin 938/46 dosyasına müracaat etmelidirler. (2478)

SEHHAH ve CAZİP
TENİ'ni NASIL
MUHAFAZA
EDİYOR?10 senelik
izdivaçtan
sonra

Her kadın -hattâ 40 tan yukarı olanlar bile- açık, taze ve kususuz bir tene genç kızların bile iftihar edebileceği nermi ve yumuşak bir cilde malik olabilirler. Bunu, Tokalon ile tedavi, -günde 3 dakika- 10 günde garanti edebilir.

Her akşam yatmadan evvel cild unsuru olan pembe renkteki Tokalon kremi kullanınız. Terkinde Viyana üniversitesinin meşhur bir profesörü tarafından keşif ve «BIOCEL» tabir edilen kıymetli gençlik cevheri vardır. -Siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Buruşuklukları giderir. Her sabah da yağsız beyaz renkteki Tokalon kremi kullanınız. Siyah benleri eritir ve açık mesameleri sıkılaştırır ve cildi yumuşatıp gençleştirir. 10 gün zarfında müsmir bir netice elde edeceksiniz.

OSMANLI BANKASI

— İLÂN —

25 Mart 1940 tarihinde keşide edilen «Aile sandığı» piyangosu netayıcı:
1 adet T. L. 1000.- lık ikramiye: İzmir şubemiz müşterilerinden birine
4 adet T. L. 250.- lık ikramiye: İstanbul ve Balıkesir müşterilerine.
5 adet T. L. 100.- lık ikramiye: İstanbul müşterilerine,
25 adet T. L. 50.- lık ikramiye: Ankara, İstanbul ve taşra şubelerimiz müşterilerine.
50 adet T. L. 25.- lık ikramiye: Ankara, İstanbul ve taşra şubelerimiz müşterilerine isabet etmiştir.

İttihad Millî Türk sigorta
şirketinden

27 mart 1940 tarihinde alelade olarak toplanan hissedarlar heyeti umumiyesinde şirketimiz hisse senetlerinin 20 No. lu kuponu mukabilinde aksiyonlerimize safi olarak 100 kuruş teyziye karar verilmiş olduğundan 1 Nisan 940 tarihinden itibaren Galatada Ünyon Hanında şirketimiz veznesinden tediyeatta bulunulacağı sayın aksiyonlerimize bildirilir.

İ L Â N

İstanbulda Havagazı ve
Elektrik ve Teşebbüsâtı
Snaiye Türk Anonim şirketinden:

Tahsilatlarımızdan Salih İskoranın şirketimizle hiç bir alakası kalmadığı sayın abonelerimize ilân olunur.

Müdüriyet

ZAYI PASAPORT — 9733 ve 435 numaralı Davud Ummid namına 16/9/1938 tarihinde İstanbul İran sefarethanesinde verilen pasaport kaybolmuştur. Hükmi olmadığı gibi yenisini alacağımdan bu pasaportla hiç bir kimsenin kullanamayacağını bildiririm.
Davud Ummid

SAPAN

Türk Anonim Şirketinden:

Şirketimizin 21 Mart 940 tarihinde akdi kararlaştırılan umumî heyet içtimasında ekseriyet olmadıgından 20 Nisan 940 cumartesi günü saat 9 da Galatada Voyvoda caddesinde Nur Han 7 numarada yeniden içtima edileceği ilân olunur.

RUZNAMEİ MÜZAKERAT

- 1 — Meclisi İdare ve Mürakip raporlarının okunması.
- 2 — Bilânço, kâr ve zarar hesaplarının tetkiki.
- 3 — İdare Meclisinin İbrası.
- 4 — İdare Meclisinden çıkacak sülûsan azamın yerine diğerlerinin intihabı.
- 5 — Mürakip intibahı ve ücretinin tesbiti.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme
Umum idaresi ilânları

Eskişehirde idarece gösterilecek mahalde teslim edilmek şartile beher adedi on kuruş hesabla 9000 lira muhammen bedelle 90.000 adet parke taşı kapalı zarf usulile eksilteye çıkarılmıştır.

Eksiltime 8/4/940 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 11 on birde Haydarpaşa gar binasında Birinci İşletme komisyonunca yapılacaktır. İsteklilerin eksiltime şartnamesine göre yazılı muvakkat teminat ve 2490 sayılı kanun ahkâmına tevfiikan teklif mektuplarını eksiltime günü saat ona kadar komisyon reisliğine vermisi bulunmalıdır.

Bu işe aid şartname ve mukavele profesini parasız olarak Haydarpaşada Yol Baş Müfettişliğinden alabilirler. (2077)

Muhammen bedeli 1500 lira olan 3000 KŞ. 10 m/m lik kurşun levha 2/4/1940 salı günü saat (10.30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltime usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 112 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakile birlikte eksiltime günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2057)

Muhammen bedeli 1500 lira olan 3000 Rulo Band izole 12/4/940 cuma günü saat (10.30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltime usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 112 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakile birlikte eksiltime günü saatine kadar komisyon müracaatları lazımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2365)

10.000 adet Tırpan (Kosa) alınacaktır
Ziraat Vekâletinden:

Zirai kombinalar kurumu ihtiyacı için kapalı zarf usulile (10.000) adet Tırpan (Kosa) satın alınacaktır.

Tırpan (Kosa) nın beherine 100 kuruş kıymet tahmin edilmiştir. İhale 12 Nisan 940 tarihine müsadif cuma günü saat 15 de Vekâlet binasında müteşekkil satınalma komisyonunda yapılacaktır.

Muvakkat teminat (750) liradır, şartnamesi zirai kombinalar kurumu müdürlüğünden parasız olarak verilir.

İstekliler kapalı zarflarını saat 14 e kadar komisyonla vermeleri ve 2490 sayılı kanunun emir ettiği vesikalarla saat 15 de komisyonda hazır bulunmaları, (1339) (2288)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul
Levazım âmirliği satınalma komisyonundan

- 1 — Deniz vasıtaları için satın alınacak 106 kalem mukannen malzemenin 12/4/940 Cuma günü saat 15 te kapalı zarfla eksiltime yapılacaktır.
- 2 — Tasarlanmış tutarı 17497 lira ve ilk teminatı da 1313 liradır. Evsafı malzeme listesi komisyondadır. Her gün alınabilir.
- 3 — İsteklilerin kanunî vesikaları ile ilk teminat mektupları veya vezne makbuzlarını havi kapalı zarflarını o gün tam saat 14 e kadar Galata Mühane caddesi İbrahim Rifat han ikinci kattaki komisyona getirmeleri. (2277)

Tesviyeci - Tornacı ve Elektrikçi aranıyor
M. M. Vekâleti Eskişehir Tayyare
Fabrikası Direktörlüğünden:

- 1 — Fabrikaya imtihanla birinci sınıf tesviyeci, Tornacı ve Elektrikçi alınacaktır.
- 2 — İmtihanda muvaffak olanlara tahsil, kıdem ve llyakatlerine göre 248 kuruştan 5 liraya kadar yevmiye verilecektir.
- 3 — Taliplerin imtihan şartlarını ve imtihan gününü öğrenmek üzere Yeşilköy Hava aktarma anbarı direktörlüğünce bizzat müracaatları ve aşağıda yazılı evrakı müsbetleri beraberlerinde getirmeleri.
- 1 — Dilekçe
- 2 — Nüfus hüviyet cüzdanı
- 3 — Mektep diploması
- 4 — Bonservis
- 5 — Askerlik terhis vesikası (sanat okulları mezunlarından istenmez)
- 6 — Hüsnühâl kâğıdı (Mahalli emniyet müdürlüğünden)
- 7 — İki adet fotoğraf 4x6 ebadında
- 8 — Açı şahadetnamesi (İmtihandan sonra olabilir).

(2352)

İstanbul gümrükleri Başmüdürlüğünden:

- 1 — İstanbul Kimyahanesinde açık (50) liralık bir kimyagerlik için İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünde müsabaka imtihanı yapılacaktır.
- 2 — Müsabaka imtihanına girebilmek için aranan vasıflar şunlardır:
A — Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olmak ve askerliğini yapmış bulunmak;
B — Yaşı kırkı geçmiş olmamak;
C — Üniversite kimya şubesinden veya buna muadil ecnebi bir fakülteden mezun bulunmak;
D — Yapılacak tahkikat neticesinde ahlâk ve seciyesi müsait bulunmak;
3 — Müsabakanın hangi gün ve nerede yapılacağı müsabakaya girebileceklerin adreslerine doğrudan bildirilecektir.
- 4 — Müsabakada kazananlardan İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca dillerinden birini veya bir kaçını bildiği imtihanla anlaşılabilir ve evvelce memuriyette bulunmuş ve tecrübe edilmiş olanlar tercihan alınacaktır.
- 5 — Tayin edilecekler 3656 sayılı teadül kanununa göre alabilecekleri maaş verilecektir.
- 6 — Aranan şartları haiz olan isteklilerin 5/4/940 akşamına kadar belgelerile beraber İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğüne müracaatları, (2407)

İstanbul mintaka ticaret müdürlüğünden

Hatay, Samsun, ve İzmir mintaka Ticaret müdürlükleri için on kalemden ibaret ve muhtelif ebadda hassas dökme tartıların alınması eksiltimeye konulmuştur.

Eksiltime 15/4/940 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 10 da İstanbul Mintaka Ticaret müdürlüğünde müteşekkil satınalma komisyonunda yapılacaktır.

14826 sayılı heyeti vekile kararına iktiran eden ölçüler nizamnamesi ahkâmına şekil ve ayar bakımından muvafık olmak suretile imal ve teslim edilecek tartılar yaptırılacaktır.

Talip olanların muvakkat teminat paralarını yatırmak ve bu hususta izahat almak üzere İstanbul mintaka ticaret müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (2408)

Kastamonu Nafia Müdürlüğünden:

15/4/940 tarih pazartesi günü saat 15 de Kastamonuda Nafia dairesinde toplanacak olan eksiltime komisyonu 51695 lira 73 kuruş keşif bedelli Kastamonu lisesi yatakhaneli inşaatı kapalı zarf usulile eksiltimeye konulmuştur.

Mukavele, Eksiltime, Bayındırlık işleri genel şartnamesi, hususi ve fenni şartnameler proje, keşif hülâsası elektrik, kalorifer ve sıhhi tesisata ait umumî ve fenni şartname kalorifer ve sıhhi tesisat projeleri hakkındaki talimat ve yapı işleri umumî ve fenni şartnamesi buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat 3834 lira 79 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını ve en az 10000 liralık bu işe benzer iş yaptığna dair Vilâyetten almış olduğu ehliyet ve ticaret odası vesikalari ve teminat makbuzunu 2490 sayılı kanunun hükümlerine tevfiikan 15/4/940 pazartesi günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Nafia müdürlüğüne vermeleri lazımdır. (2461)

İstanbul Nafia Müdürlüğünden:

8/4/940 pazartesi günü saat 15 de İstanbulda Nafia Müdürlüğü eksiltime komisyonu odasında (4887.49) lira keşif bedelli Heyballada Sanatoryomunda yapılacak kömürük duvarı inşaatı açık eksiltimeye konulmuştur.

Mukavele, Eksiltime Bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hülâsası buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat 366 liradır.

İsteklilerin en az bir teahhütte (3000) liralık bu işe benzer iş yaptığna dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltime tarihinden (8) gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına ait Ticaret odası vesikalari ile gelmeleri. (2141)

İstanbul Defterdarlığından:

Mahallesini Sokağı No. sı İsmi İşli Oteldi Hocapasa Orhanıye 6 Nadire Oteldi 638 takvim yılı muamelâtını kayıt etmiş olduğunuz ticari defatirle birlikte tarihi ilân- dan itibaren bir ay zarfında Çarşoğlunda Halk Partisi civarında Mahmudiye caddesi 19 No. lu Zeki Bey apartmanı ikinci katta İstanbul Bir No. lu kazanc itirazları tetkik komisyonu ziyasetine (6/2/940 tarih ve 2177 sayılı numarasile) müracaat etmeniz lüzumu 3692 sayılı kanunun 10 ve 11 inci maddelerine tevfiikan ilân olunur. (2472)

T. İŞ. BANKASI

1940 Küçük
Carî Hesaplar
İKRAMIYE PLÂNI

1 adet 2000 liralık	=	2000.—	lira
3 » 1000 »	=	3000.—	»
6 » 500 »	=	3000.—	»
12 » 250 »	=	3000.—	»
40 » 100 »	=	4000.—	»
75 » 50 »	=	3750.—	»
210 » 25 »	=	5250.—	»

Keşideler: 1 şubat, 1 mayıs, 1 ağustos, 1 ikinciteğrin tarihlerinde yapılır.

Akba müesseseleri

Ankara'da her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dille kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul abone kaydedilir. Parker dolma kalemlerinin Ankara'da satış yeridir. Telefon: 3377.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyologu Kan, idrar, balgam, mevadî gaita tahliileri ve (İdrar vasıtasile) gebeliğin ilk günlerinde kati teşhisi yapılır. Beyoğlu: Taksimelerden Meşelik sokağı Ferah apartmanı. Tel: 40534

**SABAHA, ÖĞLE
VE AKŞAM**

RADYOLİN

Her yemekten sonra günde 3 DEFA

Dişlerinizi muntazaman fırçalayınız.

GRİPİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık
ve bütün ağrılarınızı
- derhal keser

İcabında günde 3 kaşe
alınabilir.

Heryerde pullu kutuları
ısrarla isteyiniz.

Cenubî Amerikaya Havâ Postası
Her perşembe, RIO DE JANEIRO için Romadan hareket eder ve bütün Şimalî ve Cenubî Amerika için CONDOR ve PAN - AMERICAN AIRWAYS Servisleriyle BEREZİLİYA'da irtibatı vardır. Linee Aeree Transcontinental İTALIANE S. A. ROME

Eti Bank Umum Müdürlüğünden : Krom Cevheri Müstahsillerine

İcra Vekilleri Heyeti kararla memleket dışına yapılacak krom cevheri satışları tarafımızdan tanzim ve icra edileceğinden aşağıdaki malumatın azami 15/4/940 tarihine kadar Bankamıza bildirilmesini rica ederiz.

- 1 - Müstahsil firmanın ünvanı:
a - Mektup adresi
b - Telgraf adresi
c - Telefon No. su
- 2 - İşlettiği ocakların isimleri:
a - İmtiyaz mukaveleleri sureti:
3 - İstihsal ettiği cevherin evsafı:
a - Fiziki evsaf:
b - Komple analiz:
c - Granitleri
Cr2 03
Si 02
Cr: Fe
4 - 1938/37/38/39 ve 1940 seneleri zarfındaki
a - İstihsalatı:
b - İmratatı «Memleket ve müşteri itibarile, müşterilerin sarif ünvan ve adresi»
5 - 1940 senesi istihsal programı:
a - Mevcut stoklar:
b - Aylık teslim edilebilecek miktar:
c - Senevi istihsal previzyonu
6 - Tahmil iskelesi:
a) Yevmiye tahmil miktarı:
b) Tahmil vesaiti:
7) Mer'i mukavelelerin suretleri:

(1466) (2482)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

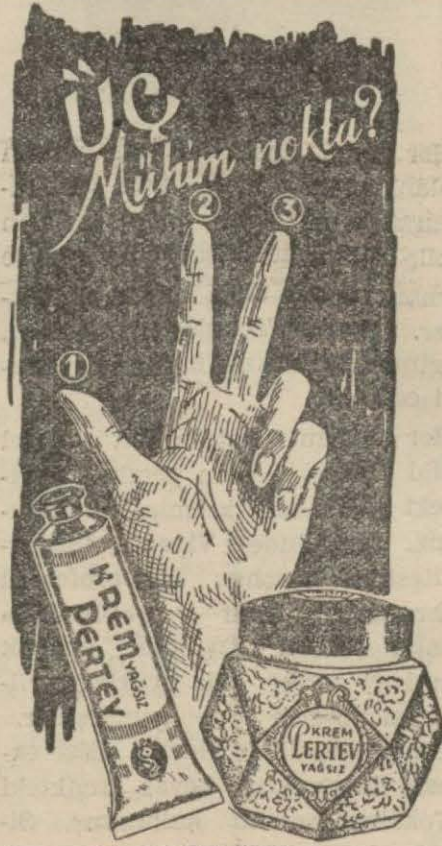
Semti	Mahallesi	Sokağı	No. su	Cinsi	Aylık kira
Üsküdar	Sellmiye	Tıbbiye	3 No. lu kahvenin üst Arsa	L. Kr.	3 00
Üsküdar	İhsaniye	Sultanıye	65	Dükkan	3 50
Üsküdar	Aşçıbaşı	Mektep	7	Arsa	7 00 Senevi

Yukarıda cinsi ve mevkileri gösterilen yerler 31/5/941 sonuna kadar müddetle kiraya verilmek üzere müzayedeye çıkarılmıştır. İhaleleri 3/4/940 günü saat 15 dedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar müdürlüğü akarlar kalemine müracaatları. (2275)

DERMAN

ROMATİZMA, BAŞ, DIŞ, SİNİR ağrıları
ve GRİP, NEZLE; SOĞUK ALGINLIKLARI

Derman kaşeleriyle derhal geçer, icabında günde 1 - 3 kaşe alınır.

1 - GENÇLİK
2 - GÜZELLİK
3 - SİHHAT

İşte yüksek bir kremde aranan
bu meziyetlerin hepsini size

KREM PERTEV temin edebilir

- 1 - KREM PERTEV: Bir tuale müstahzarıdır. İnce bir itina ve yapışındaki hususiyeti itibarile yüzdeki çizgi ve buruşuklukların teşekkülüne mani olur. Deriyi genç ve gergin tutar.
- 2 - KREM PERTEV: Bir güzellik vasıtasıdır. Genişlemiş mesamati sıkıştırarak cilddeki pürçük ve kabarcıkları giderir. Çil ve lekeleri izale eder. Teni mat ve şeffaf bir hale getirir.
- 3 - KREM PERTEV: Bir cild devasıdır. Deri guddelerinin ifrazatını düzeltir. Si- vilce ve siyah noktaların tezahürüne mani olur. Cild adalesini besliyerek kuvvetlendirir. Kuru cildler için yağlı, ve yağsız cildler için yağsız hususî tüp ve vazoları vardır.

Mürebbiye - dadı aranıyor

Taşa için aynı zamanda iki çocuğa bakacak orta yaşlı bir Mürebbiye - Dadı aranıyor. Bir de yardımcı verilecektir. Diploma ve ihtisası olmayıp bu işi yapabilecek kabiliyette ve içtimai vaziyeti yerinde olanlar da kabul edilir. Şartlar iyidir. Her gün 10 - 12 ve 15 - 16 arasında 44630 numaraya telefonla müracaat

ZAYİ TATBİK MÜHÜRÜ - Emniyet sandığında kullandığım mühürü 21 mart 940 tarihinde kaybettim. Bu tarihten evvel ve sonra hiç bir kimseye borcum olmadığı gibi eskisinin hükmü yoktur.

Şerife Akron

BRIYANTIN HASAN

Saçlara fevkalâde bir güzellik verir.

O - DÖ - KININ HASAN

ve HASAN SAÇ SABUNU ve ŞAMPUANLARI saçların dökülmesine Mâni olur. Aynı zamanda saçları kuvvetlendirerek fevkalâde bir letafet verir.

HASAN DEPOSU YENİ ADRESİ:

Bahçekapı, Beyoğlu Tramvay durağı karşısında

ESKİ ve YENİ
ROMATİZMA - Omuz -
Arka - Bel - Diz - Kalça ve
Soğuk algınlıklarından ileri
gelen şiddetli ağrıların
TESKİN ve İZALE EDER.

ELİŞLERİ

Çoktanberi beklenmekte olan 7 nci sayısı

5 RENK Lİ

Kaneva, Kroşe, File işlerle
dolu olarak bugün çıktı.

İçinde 50 den fazla görülmemiş zarif örnek
ve çeşitli işler vardır.

Fiati: 30 Kuruş

HALİL SEZER

KARYOLA ve MADENİ EŞYA FABRİKASI

Muhtelif cins karyola ve divanlarla madenî mobleler fabrikasının salonlarında teşhir edilmektedir. Bir defa mallarımızı görmeniz menfaatiniz iktizasıdır. Sirkeci, Salkımsöğüt, Demirkapı caddesi No. 7 Tel: 21632

Şose inşaatı ilânı

Türkiye demir ve çelik fabrikaları Müessesesi müdürlüğünden

- 1 - Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesi tarafından yapılacak katranlı cıruş şosesi inşaatı vahidi fiyat esasıyla ve kapalı sarf usulile eksiltmeye konmuştur.
- 2 - İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 61,016,50 liradır.
- 3 - Eksiltme evrakı 2,50 lira mukabilinde Ankara Sumerbank muamelât şubesinden, İstanbulda Sumerbank şubesinden ve Karabükte müessese müdürlüğünden alınabilir.
- 4 - Eksiltme 5.4.1940 Cuma günü saat 15 de Karabükte Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesinde yapılacaktır.
- 5 - İstekliler teklif evrakı meyanında şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabl işlere, bunların bedellerine ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikalarını koyacaklardır.
- 6 - Muvakkat teminatı 4.300 liradır.
- 7 - Teklif miktarlarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 14 de kadar Karabükte müessese müdürlüğüne teslim edilecektir. Postada vaki olabilecek gecikmelerden dolayı müessese mesuliyet kabul edemez.
- 8 - Bu inşaatı müessese taliplerden dilediğine vermek veya hıf münakasayı hükümsüz saymakta tamamen serbesttir.

FİZİK - CEBİR - HENDESE - KİMYA - LİSAN

İhtiyacınız olan bütün dersler gündüz - akşam - gece de veriliyor. (Çemberlitaş Tramvay durağı karşısında Yabancı diller ve riyaziye kız erkek okulu) bir kaç derste müşkülelerinizi giderir. Sınıfta kalmak korkusu bırakmaz.

Direktörü: Ziya Çetinkaya